

หลักสูตร ประมวลการสอบ

DCID LIBRARY

0000026609

โรงเรียนผู้ให้ภาคหลักมุลจาน
๒๑ ๘๙

ค ๓๗๔
ล ๖๕๓ ๓

ภาคต้น

ด 11453

ด 374

ส 653 น

หลักสูตรและประมวลการสอน

สำหรับโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอหลักมูลฐาน

ภาคต้น

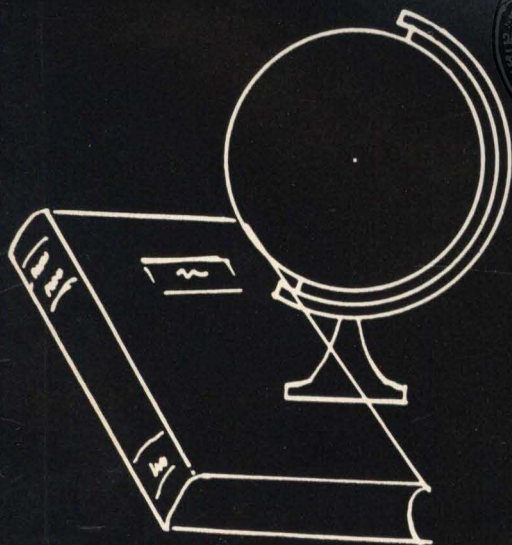
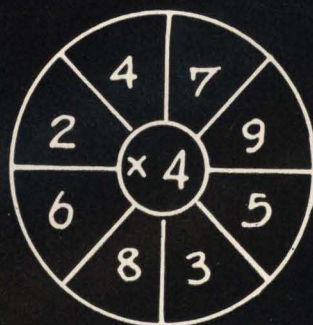
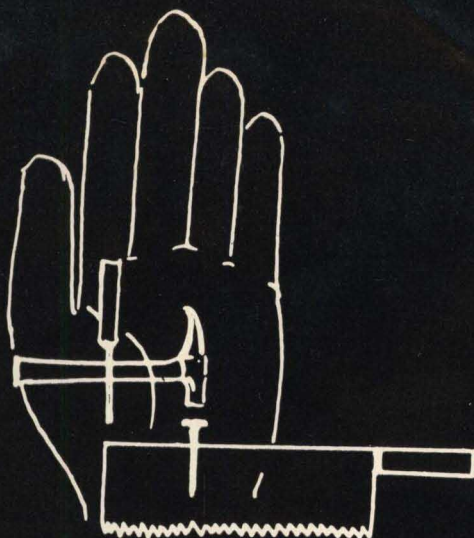
วันที่ ๑ ก.พ ๒๕๒๖

เลขทะเบียน ด 11453

เลขเรียกหนังสือ ด 374 ส 653 น

กองการศึกษาผู้ใหญ่

กรมสามัญศึกษา

คำนำ

เนื่องจากกรมสามัญศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอหลักมูลฐานภาคต้น ที่ทำการสอนอยู่ในปัจจุบันนี้ มีแต่หลักสูตร ยังขาดประมวลการสอน ที่จะใช้เป็นแนวทางในการสอน จึงได้ให้นายไพศาล พลวัน และนายสุหัท เอี่ยมอุไร เจ้าหน้าที่ในกองการศึกษาผู้ใหญ่ จัดร่างขึ้น และได้นำไปให้ครูโรงเรียนผู้ใหญ่ ที่ได้มาเข้าประชุมสัมมนา ณ ภาคศึกษา ๘ กับภาคศึกษา ๑๐ พิจารณาแก้ไข ซึ่งที่ประชุมสัมมนาทั้ง ๒ แห่ง ได้พิจารณาและแก้ไขกันโดยรอบคอบแล้ว กรมสามัญศึกษา จึงเห็นควรจัดพิมพ์ประมวลการสอนฉบับนี้ขึ้นไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนของครูต่อไป

กรมสามัญศึกษาหวังว่า ครูโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอจะได้ใช้ประมวลการสอนฉบับนี้ให้เป็นประโยชน์ในการสอนมากที่สุด และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำประมวลการสอนฉบับนี้โดยทั่วกัน.

กรมสามัญศึกษา

๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๕

สารบัญ

หน้า

๑. ความมุ่งหมาย	๑
๒. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่	๒
๓. ประมวลการสอนวิชาภาษาไทย	๖
๔. ประมวลการสอนวิชาคณิตศาสตร์	๑๑
๕. ประมวลการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง	๑๙
๖. ประมวลการสอนวิชาภูมิศาสตร์	๓๐
๗. ประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์	๓๘
๘. ประมวลการสอนวิชาสุขศึกษา	๔๑
๙. ประมวลการสอนวิชาเกษตรกรรมเบื้องต้น	๕๒
๑๐. ประมวลการสอนวิชาหัตถกรรม	๕๖
๑๑. ระเบียบการสอบไล่ตามหลักสูตรและประมวลการสอน	๖๖
๑๒. ตารางแสดงกำหนดการสอบไล่	๗๐
๑๓. ตารางสอนผู้ใหญ่ภาคต้น	๗๑

โรงเรียนผู้ใหญ่ เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในตอนเย็นหรือค่ำ และระหว่างที่ประชาชนว่างจากธุรกิจประจำวันแล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่ไม่ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในวัยเด็กอย่างหนึ่ง และผู้ใหญ่ซึ่งประสงค์จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ได้เคยศึกษาเล่าเรียนมาแล้วในวัยเด็กอีกประการหนึ่งให้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ในเวลาว่างจากการประกอบอาชีพ การสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แตกต่างจากโรงเรียนธรรมดา เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่มีเวลาเรียนน้อย และมีอาชีพการงานอยู่แล้วเป็นประจำ จึงจำเป็นต้องสอนโดยวิธีลัด ใช้เวลาสั้น บรรจุเนื้อหาวิชาที่สอนเฉพาะวิชาที่จำเป็นในการที่นักศึกษาผู้ใหญ่จะนำไปใช้ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ดีขึ้น และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมประชาธิปไตยด้วยความผาสุก

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่วางระดับมาตรฐานการศึกษาเบื้องต้นของประชาชนพลเมือง โดยเฉพาะผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไปภายในประเทศซึ่งเรียกว่า “หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ภาคหลักสูตรฐาน” กำหนดระยะเวลาเรียนออกเป็น ๒ ภาคคือภาคต้นใช้เวลาเรียน ๖ เดือน (เทียบเท่าชั้น ป. ๒ หรือระดับ ๑) ภาคปลายใช้เวลาเรียน ๖ เดือน (เทียบเท่าชั้น ป. ๔ หรือระดับ ๒)

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้รู้ภาษาไทยอ่านออกและเขียนได้
๒. เพื่อให้รู้หน้าที่พลเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๓. เพื่อให้รู้อาชีพเบื้องต้น

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทการศึกษาภาคหลัมูลฐาน

ภาคต้น

ในระยะเวลา ๖ เดือน

อัตราเวลาเรียน

วิชา	รายการ	อัตราเวลาเรียนคิดเป็น ส่วนร้อยของเวลาเรียน ทั้งหมดในรอบสัปดาห์
ภาษาไทย	อ่าน	๑๕
	คัด เขียน แต่ง	๑๕
คณิตศาสตร์	เลขคณิตวิธี เลขคณิตในใจ	๑๕
	หน้าที่พลเมือง	๑๐
	ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์	๑๐
	สุขศึกษา	๕
วิชาอาชีพเบื้องต้น		๓๐
	รวม	๑๐๐

วิชา	รายการที่ต้องสอน
ภาษาไทย	อ่าน ให้สามารถอ่านและเข้าใจข้อความซึ่งประกอบขึ้นด้วยคำมาตราฐาน หรือตามหนังสือชุดที่กำหนดไว้ คัด ให้เขียนตัวบรรจงได้ เขียน ให้สามารถเขียนข้อความซึ่งมีความยากง่ายเสมอหนังสืออ่าน แต่ง ให้สามารถแต่งจดหมายและเรื่องราวง่าย ๆ ได้ตามขอบเขตของคำมาตราฐานหรือตามขอบเขตของคำในหนังสือชุดที่กำหนดไว้

วิชา	รายการที่ต้องสอน
คณิตศาสตร์	เลขคณิต ๑. ให้รู้ตัวเลขทั้งไทยและอาหรับ ๒. ให้รู้จักบวกโดยมีผลลัพธ์ไม่เกินหลักร้อย และให้รู้จักลบโดยมีตัวตั้งไม่เกินหลักร้อย ๓. ให้รู้จักมาตราซัง ตวง วัด ตามพระราชบัญญัติมาตราซัง ตวง วัด พอประมาณ เลขคณิตในใจ ให้หัดคิดเลขในใจอย่างง่าย ๆ

วิชา	รายการที่ต้องสอน
เบ็ดเตล็ด	หน้าที่พลเมือง ให้เข้าใจ ๑. เรื่องประโยชน์ที่ราษฎรได้รับจากรัฐบาล และหน้าที่ซึ่งราษฎรควรปฏิบัติตอบแทน ๒. หน้าที่ทั่วไปซึ่งราษฎรพึงปฏิบัติตามกฎหมายประจำวัน ๓. การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญโดยสังเขป ๔. หน้าที่ซึ่งตนมีต่อครอบครัว ๕. ความสำคัญของวันชาติ ๖. ให้เข้าใจเรื่องการปฏิบัติต่อสิ่งสาธารณประโยชน์และความปลอดภัยของสาธารณชน ตลอดจนระเบียบแบบแผนแห่งสังคม

วิชา	รายการที่ต้องสอน
ภูมิศาสตร์	ภูมิศาสตร์ — ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ในจังหวัด ๑. เขตท้องที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอและเทศบาล ๒. สถานที่ราชการและสถานที่สำคัญ ๓. การอาชีพของราษฎร ๔. การคมนาคม ภูมิศาสตร์ ๑. อาณาเขต ทั่วประเทศ ๒. ภูมิประเทศ ๓. พืชผล ๔. พลเมือง
ประวัติศาสตร์	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. ถิ่นฐานเดิมของชนชาติไทย ๒. เหตุที่ต้องโยกย้ายลงมาในสุวรรณภูมิ ๓. การเคลื่อนไหวเนื่องในการตั้งและสร้างประเทศชาติ ทั้งนี้ให้รู้เพียงสังเขป
สุขศึกษา	ให้รู้เรื่องต่อไปนี้ ๑. การบำรุงรักษาร่างกายให้ถูกต้องตามหลักอนามัย ๒. โรคติดต่อและวิธีป้องกันรักษาโดยสังเขป ๓. การแพร่หลายของเชื้อโรค ๔. การรักษาความสะอาดเพื่อความปลอดภัยของตนและของคนอื่น ๕. ยาสามัญทั่วไปที่ใช้ประจำบ้าน ตลอดจนสรรพคุณของยานี้ ๆ

วิชา	รายการที่ต้องสอน
วิชาอาชีพเบื้องต้น	การอาชีพเบื้องต้น ให้รู้จักวิชาอาชีพเบื้องต้นอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ ๑. เกษตรกรรม มีการสวนครัว เลี้ยงสัตว์ การตอนสัตว์ โรครบาดสัตว์ การปลูก การตอน และการรักษาต้นไม้ ๒. การหัตถกรรม ให้เลือกเรียนการหัตถกรรมต่าง ๆ ที่ทำกันเป็นประจำและสำคัญในท้องถิ่น เช่น เย็บปัก ถักร้อย จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ ๓. การเรือนและการครัว ได้แก่ วิชาการเรือน และการครัวเบื้องต้น ๔. การประมง ได้แก่ ความรู้ในการเลี้ยงปลาและจับปลา ๕. การค้าขาย ได้แก่ ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการเบื้องต้น ๖. วิชาอาชีพเบื้องต้นอื่นใด ซึ่งจำเป็นและเป็นอาชีพที่สำคัญของท้องถิ่น

ประมวลการสอนวิชาภาษาไทย

ความมุ่งหมายทั่วไป

๑. ให้สามารถอ่านและเข้าใจข้อความซึ่งประกอบขึ้นด้วยคำมาตรฐาน หรือตามหนังสือชุดที่กำหนดไว้
๒. ให้สามารถเขียนข้อความ ซึ่งมีความหมายยากง่ายเสมอหนังสืออ่าน
๓. ให้สามารถแต่งจดหมายและเรื่องราวง่าย ๆ ได้ตามขอบเขตของคำมาตรฐาน หรือตามขอบเขตของคำในหนังสือชุดที่กำหนดไว้

การสอนอ่าน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. สามารถอ่านหนังสือแบบเรียนที่กำหนดให้ได้
๒. เข้าใจความหมายของคำ และจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
๓. ให้ผู้เรียนรู้จักการผสมอักษรและผันอักษร
๔. สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามภาษา (ภาษากลาง)
๕. ส่งเสริมให้รู้จักนำความรู้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนวิชาอื่น ๆ
๖. ส่งเสริมให้รู้จักเลือกหนังสืออ่านเพื่อความรู้และความบันเทิง

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. อ่านหนังสือที่กำหนดให้ และหนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ ที่มีความยากง่ายระดับเดียวกัน
๒. ให้อ่านเป็นคำ เป็นประโยคสั้น ๆ
๓. ฝึกให้อ่านออกเสียงและอ่านในใจ
๔. ให้รู้จักใช้สารบัญ

รายละเอียดของเนื้อหา

๑. อ่านหนังสือที่กำหนดให้และหนังสืออื่นที่มีความยากง่ายระดับเดียวกัน

๑.๑ ข้อปฏิบัติในการอ่าน

- การจับหนังสือให้ถูกต้อง หรือเหมาะกับระดับสายตา
- การเปิดหนังสือ
- การใช้สายตากวาดไปตามตัวหนังสือ บนบรรทัดที่อ่าน

๑.๒ อ่านหนังสือแบบเรียนที่กำหนดให้

๑.๓ อ่านหนังสืออ่านประกอบระดับเดียวกัน

๒. อ่านคำและประโยคสั้น ๆ ที่มีความหมายจาก

๒.๑ บัทรคำ หรือบัตร์ประโยค

๒.๒ คำที่อ่านในหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

๒.๓ รู้จักการประสมอักษร การอ่านคำที่มีอักษรนำ อักษรกล้ำ และอักษรควบ

๒.๔ รู้จักพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

๒.๕ รู้จักการผันเสียง (ผันอักษรสูง กลาง ต่ำ) ตามรูปวรรณยุกต์

๒.๖ รู้จักตัวสะกด สระลดรูป และไ้มยมก (ๆ)

๓. ฝึกการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

๓.๑ อ่านออกเสียงพร้อมกัน

๓.๒ อ่านออกเสียงทีละคน

๓.๓ อ่านในใจตามเวลาที่กำหนดให้

๔. การใช้สารบาญ

๔.๑ ให้รู้จักวิธีใช้สารบาญ หาเรื่องที่ต้องการอ่าน

๔.๒ รู้จักวิธีดูสารบาญ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูสาธิตการจับ วาง และเปิดหนังสือที่ถูกต้องให้ดู
- ๒.ให้อ่านทีละคน เป็นหมู่ หรือพร้อมกันทั้งชั้น
- ๓.ให้อ่านในใจคนละเรื่อง แล้วเล่าสู่กันฟัง
- ๔.ครูและนักศึกษารวบรวมคำยากต่าง ๆ ที่พบเห็น จดไว้
- ๕.เขียนบัตรคำ คำยาก และประโยคสั้น ๆ ให้อ่าน
- ๖.อธิบายการใช้สารบาญ
- ๗.เวลาอ่าน ควรให้หนังสือให้ถูกต้อง

อุปกรณ์

๑. หนังสือเรียนที่กำหนดให้
๒. บัตรคำ บัตรประโยค และวัสดุที่ต้องการใช้
๓. หนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ ที่มีความยากง่ายเท่าระดับชั้นที่เรียน

การสอนเขียน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักและเห็นความแตกต่างของพยัญชนะ รูปสระ และวรรณยุกต์
๒. เพื่อให้สามารถเขียนหนังสือให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
๓. เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาเป็นตัวหนังสือ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๔. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักเรียบเรียงถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้องตามสมควร
๕. สามารถลำดับเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ฟัง ได้อ่านมา ถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๖. รู้จักนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นสื่อในการติดต่อ

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. กัดลายมือ
๒. เขียน

๓. จดหมาย

๔. แต่งความ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. กัดลายมือ

- ๑.๑ สามารถคัดตัวอักษรไทยได้ถูกแบบและวิธีการ วางรูปสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง
- ๑.๒ สามารถคัดตัวบรรจงตามข้อความที่กำหนดให้ได้
- ๑.๓ สามารถคัดตัวเลขทั้งไทยและอารบิกได้ถูกต้อง

๒. เขียน

- ๒.๑ สามารถเขียนตามคำบอกที่มีความยากง่ายเท่ากับหนังสือที่กำหนดให้ได้
- ๒.๒ เขียนเป็นคำ และประโยคสั้น ๆ ได้ถูกต้อง
- ๒.๓ รู้จักย่อหน้าและเว้นวรรคตอนในการเขียน

๓. จดหมาย

- ๓.๑ รู้จักแบบฟอร์มของจดหมายที่ถูกต้อง
- ๓.๒ สามารถเขียนจดหมายลาครู เขียนถึงเพื่อน พ่อแม่ และญาติ พี่น้องได้
- ๓.๓ รู้จักการส่งจดหมายทางไปรษณีย์พอสมควร

๔. แต่งความ

- ๔.๑ สามารถเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามประสบการณ์ที่ได้พบมา เป็นเรื่องสั้น ๆ พอให้คนอื่นอ่านเข้าใจและรู้เรื่อง
- ๔.๒ สามารถแต่งความตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้ (ความยากง่ายถือเอาชั้น ระดับ ๑ เป็นเกณฑ์)

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายถึงท่อนั่ง การวางสมุด และการจับดินสอ ปากกา ในการเขียน หนังสือที่ถูกต้องวิธีให้นักศึกษาเข้าใจ

๒. สาริการเขียนหนังสือให้ดู หรือหาภาพทำนึ่ง การจับปากกา ดินสอ วาง—
สมุด มาติดให้นักศึกษาดู
๓. ให้คัดหรือเขียนคำ หรือประโยคง่าย ๆ ก่อน แล้วเพิ่มความยากง่ายขึ้นตาม
ลำดับ คำหรือประโยคนั้นควรเป็นคำที่มีความหมาย
๔. คำที่คัดหรือเขียน นอกจากในหนังสือเรียน ควรหาคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
เสมอ ๆ
๕. ให้นักศึกษาฝึกหัดแต่งประโยคสั้น ๆ จากเรื่องที่อ่านมาแล้ว
๖. กวช้นเรื่องความสะอาด สวยงาม ผิดถูก และเครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ
เท่าที่จำเป็น

อุปกรณ์

๑. บัตรคำ หรือบัตรประโยคสั้น ๆ
๒. ภาพโปสเตอร์
๓. ตัวอย่างจดหมาย (เลือกจดหมายของนักศึกษาที่แต่งดี ถูกแบบฟอร์ม มา
เป็นตัวอย่าง
๔. ตัวอย่างแต่งความ (เช่นเดียวกับข้อ ๓)

ประมวลการสอนวิชาคณิตศาสตร์

ความมุ่งหมายทั่วไป

๑. เพื่อให้รู้จักตัวเลขและการกิดคำนวณเลขเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อฝึกให้มีสมาธิ ความแม่นยำ ความรอบคอบ และความประณีตในการคำนวณ
๓. เพื่อฝึกให้รู้จักนำความรู้จากวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
๔. เพื่อให้เป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นสูงต่อไป

บทที่ ๑

ให้รู้จักตัวเลขทั้งเลขไทยและเลขอารบิก

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักการเขียนและอ่านเลขไทยและเลขอารบิกได้ถูกต้อง
๒. ให้รู้จักค่า และจำนวนของตัวเลขตามหลัก
๓. ให้ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. เขียนและอ่านตัวเลขทั้งไทยและเลขอารบิก
๒. รู้ค่าของตัวเลขหลักต่าง ๆ
 - ๒.๑ เลขในหลักหน่วย
 - ๒.๒ เลขในหลักสิบ
 - ๒.๓ เลขในหลักร้อย
๓. การใช้เลข ๐
 - ๓.๑ ความหมายของเลข ๐

๓.๒ เมื่อเลข ๐ อยู่หน้าเลขตัวอื่น

๓.๓ เมื่อเลข ๐ อยู่หลังตัวอื่น

๔. ความหมายของคำว่า

๔.๑ สิ่งละ อันละ ตัวละ ฯลฯ

๔.๒ เพิ่มขึ้น ลดลง

๔.๓ มากกว่า น้อยกว่า ฯลฯ

๔.๔ เครื่องหมายบวก (+) และลบ (—)

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้นักศึกษานับเพื่อนร่วมห้องว่ามีกี่คน ครูเขียนจำนวนเรียงตามลำดับไปตั้งแต่ ๑..... ถึง ๑๐ ทั้งเลขไทยและเลขอารบิกให้ดู พร้อมกับอธิบายการอ่านและวิธีเขียนที่ถูกต้อง
๒. ให้นักศึกษาอ่านตัวเลข ที่ครูเขียน ที่ละคน ที่ละแถว หรือ พร้อมกันทั้งชั้น ครูชี้ให้อ่านสลับกันไปมา เมื่อนักศึกษาอ่านได้คล่องแล้ว ให้คัดจำนวนเลขลงในสมุด
๓. หาภาพเกี่ยวกับจำนวน แล้วให้นักศึกษาอ่านตามภาพ เมื่ออ่านได้แล้ว ต่อไปยกภาพขึ้นให้ทุกคนเขียนคำตอบในสมุด (ทำเช่นเดียวกับเลขคิดในใจ)
๔. ให้อธิบายถึงจำนวนเลขตามหลักต่าง ๆ ตั้งแต่หลักหน่วย หลักสิบ และหลักร้อย แล้วเขียนจำนวนเลขให้นักศึกษาอ่าน เช่น

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
๒	๑	๐
๕	๐	๙

๕. ระบุอธิบายถึงค่าของ ๐ และการใช้เลข ๐
๖. อธิบายถึงความหมายของคำว่า สิ่งละ อันละ ตัวละ เพิ่มขึ้น ลดลง มากกว่า น้อยกว่า ให้นักศึกษาเข้าใจ และยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง
๗. อธิบายถึงเครื่องหมายบวก (+) และเครื่องหมายลบ (-)

อุปกรณ์

๑. บัตรภาพเกี่ยวกับจำนวน
๒. บัตรคำเกี่ยวกับตัวเลข
๓. สิ่งของและวัตถุต่าง ๆ เท่าที่สามารถจะหาได้เช่น ก้อนกรวด ไม้บรรทัด คินสอ รวมทั้งโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน
๔. ตารางการบวกและตารางการลบ

บทที่ ๒

ให้รู้จักบวกเลขโดยมีผลลัพธ์ไม่เกินหลักร้อย และให้รู้จักลบโดยมีตัวตั้งไม่เกินหลักร้อย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักความหมายของการบวกและลบ
๒. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจวิธีการทางคณิตศาสตร์
๓. สามารถทำเลขบวกและลบได้โดยมีจำนวนไม่เกินหลักร้อย

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ให้รู้จักความหมายของคำว่าบวกและลบ

๑,๑ ความหมายของคำว่าบวก ซึ่งใช้เครื่องหมาย (+) แทนคำว่า “บวก” และอธิบายคำว่า ได้มา เพิ่มขึ้น รวม และยกตัวอย่างประกอบ เช่น

มีนักศึกษาหญิง ๑๐ คน

มีนักศึกษาชาย ๑๕ คน

มีนักศึกษาทั้งหมด (เท่าไร) ๒๕ คน

๑.๒ ความหมายของคำว่า ลบ ซึ่งใช้เครื่องหมาย — แทนคำว่า

“ลบ” และอธิบายคำว่า เสียไป ลดลง เหลือ และยกตัวอย่าง

ประกอบ เช่น

นักศึกษาทั้งหมด

๒๕ คน

ไม่มาเรียน

๓ คน

มีนักศึกษามาเรียน (เท่าไร)

๒๒ คน

๒. ให้รู้จักวิธีบวกและลบเลข

๒.๑ บวกและลบเลขหลักเดียว

๒.๒ บวกและลบเลขสองหลักไม่มีตัวทด และไม่มียืม

๒.๓ บวกและลบเลขสองหลักมีตัวทด และมียืม

๒.๔ บวกและลบเลขสามหลักที่มีตัวตั้งและผลลัพธ์ไม่เกินหลักร้อย

๓. ให้รู้จักบวก และลบเลข เกี่ยวกับโจทย์ง่าย ๆ ที่มีตัวตั้ง และผลลัพธ์ไม่เกินหลักร้อย

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูอธิบายถึงความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบวกและลบ
๒. ยกตัวอย่างพร้อมกับอธิบายให้นักศึกษาคุ้นเข้าใจ
๓. ให้นักศึกษานับสิ่งของต่าง ๆ ว่ามีอย่างละเท่าไร? เมื่อนำมารวมกันเข้าแล้ว มีจำนวนทั้งหมดเท่าไร
๔. นับจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในห้องว่ามีเท่าไร? แล้วนับแยกว่า มีนักศึกษา หญิงและชายอย่างละเท่าไร?
๕. ให้นักศึกษาเขียนจำนวนเลขต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนดให้เป็นการบ้านประจำ จนกว่าจะเขียนได้คล่องแคล่วและรวดเร็ว
๖. ให้ทำแบบฝึกหัด ครูตรวจแก้ไขให้ทราบถึงข้อบกพร่องผิดพลาดของแต่ละคน

อุปกรณ์

๑. ภาพเกี่ยวกับจำนวน
๒. บัตรคำตัวเลข
๓. สิ่งของและวัสดุอื่น ๆ เท่าที่จะหาได้

บทที่ ๓

ให้รู้จักมาตรา ชั่ง ตวง วัด ตามพระราชบัญญัติมาตรา ชั่ง ตวง วัด พอประมาณ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. ให้รู้จักมาตรา ชั่ง ตวง วัด ต่าง ๆ ทั้งไทยและเมตริกพอประมาณ
๒. ให้รู้จักเครื่อง ชั่ง ตวง วัด ทั้งไทยและเมตริกได้ถูกต้อง
๓. ให้รู้จักหน่วยของการ ชั่ง ตวง วัด ทั้งไทยและเมตริก
๔. สามารถนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. เครื่องชั่ง

- ๑.๑ หน่วยสำหรับวัดเครื่องชั่ง ตามระบบเมตริกเป็นกิโลกรัม
น้ำหนัก ๑,๐๐๐ กรัม เท่ากับน้ำหนัก ๑ กิโลกรัม
ในเครื่องชั่งแบ่งช่องกิโลกรัมออกเป็น ๑๐ ชีด เท่า ๆ กัน

๑ ชีด เท่ากับ ๑๐๐ กรัม

๑๐ ชีด เท่ากับ ๑,๐๐๐ กรัม

- ๑.๒ เครื่องชั่งมีสองแบบ คือ เครื่องชั่งสปริงและเครื่องชั่งจีน

๒. เครื่องตวง

ใช้ตวงของที่ไม่เป็นก้อนเป็นแผ่น เช่น น้ำมัน ข้าวสาร เหล้า ฯลฯ

๒.๑ หน่วยสำหรับตวง ตามระบบเมตริก เรียกว่า ลิตร

๒.๒ มาตรการตวงของไทย หน่วยที่ใช้ในการตวง เป็น ทะนาน สัก บัน และเกวียน

๒๐	ทะนาน	เป็น	๑ สัก
๕๐	สัก	,,	๑ บัน
๒	บัน	,,	๑ เกวียน

๒.๓ เปรียบเทียบการตวงของไทยและเมตริก

๑ ลิตร	เท่ากับ	๑ ทะนาน
๒๐ ลิตร	,,	๑ ถัง
๒,๐๐๐ ลิตร (๑๐๐ ถัง)	,,	๑ เกวียน

๓. เครื่องวัด

๓.๑ มาตรการระยะแบบเมตริกมีหน่วยวัด เรียกว่า เมตร กิโลเมตร

๑,๐๐๐ เมตร	เท่ากับ	๑ กิโลเมตร
๑๐๐ เซนติเมตร	,,	๑ เมตร

๓.๒ มาตรการระยะไทย

๑๒ นิ้ว	เป็น	๑ คืบ
๒ คืบ	,,	๑ ศอก
๔ ศอก	,,	๑ วา
๒๐ วา	,,	๑ เส้น

๓.๓ เปรียบเทียบมาตรการระยะไทยและเมตริก

๒ เมตร	เท่ากับ	๑ วา
๔๐ เมตร	,,	๑ เส้น
๒๕ เส้น	,,	๑ กิโลเมตร

๓.๔ มาตรการพื้นที่ไทย

๑๐๐ ตารางวา	เท่ากับ	๑ งาน
๔ งาน	,,	๑ ไร่

เทียบมาตราเมตริก

๑ ตารางวา	เท่ากับ	๔ ตารางเมตร
๑ งาน	„	๔๐๐ ตารางเมตร
๑ ไร่	„	๑,๖๐๐ ตารางเมตร
๖๒๕ ไร่	„	๑ ตารางกิโลเมตร

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อธิบายหรือสนทนากับนักศึกษาถึงเรื่องความยาว น้ำหนัก และปริมาณของที่ต้องชั่ง ตวง และวัด
๒. อธิบายถึงเครื่องมือที่ใช้ในการชั่ง ตวง และวัด เช่น เครื่องชั่งต่าง ๆ เครื่องตวงต่าง ๆ และเครื่องวัดต่าง ๆ ได้แก่ ไม้บรรทัด เทปวัดผ้า และเครื่องวัดส่วนสูง
๓. อธิบายถึงหน่วยต่าง ๆ ในการชั่ง ตวง และวัด ทั้งของ ไทยและเมตริกให้นักศึกษาจำไว้ใช้ได้
๔. ให้นักศึกษาวัดขนาดของโต๊ะเรียน สมุด หนังสือ จดลงในสมุด ด้วยไม้บรรทัดเป็นนิ้ว และเป็นเซนติเมตร
๕. ให้ชั่งน้ำหนักตัวเอง และส่วนสูง แล้วจดน้ำหนักและส่วนสูงส่งครู
๖. ให้รู้จักเปรียบเทียบความยาว น้ำหนักระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้ตามสมควร
๗. ให้รู้จักประมาณน้ำหนัก ความกว้างยาว จากของจริงหรือรูปภาพได้ใกล้เคียงพอควร
๘. อธิบายและยกตัวอย่างประกอบให้นักศึกษาดูและเข้าใจแล้วให้ทำแบบฝึกหัด

อุปกรณ์

๑. ของจริงได้แก่ เครื่องชั่งแบบต่าง ๆ เครื่องตวงและเครื่องวัด
๒. ของจำลอง
๓. ภาพโปสเตอร์
๔. สิ่งของหรือวัสดุอื่น ๆ

บทที่ ๔

เลขคณิตในใจ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักคิดเลขได้รวดเร็วและถูกต้องโดยไม่ต้องลงมือทำ
๒. เพื่อให้รู้จักใช้ความคิดหาเหตุผลที่ถูกต้อง
๓. เพื่อใช้ความคิดเป็นประโยชน์เกี่ยวกับจำนวนและปริมาณ ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. สามารถบวกและลบเลขหลักเดียวในใจได้ระคนกัน
๒. บวกและลบเลขในใจ ๒ หลักได้
๓. บวกและลบเลขในใจที่มีตัวตั้งและผลลัพธ์ไม่เกินหลักร้อย
๔. คิดเลขในใจเกี่ยวกับมาตราซัง ตวง วัด ซึ่งมีจำนวนเลขง่าย ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ฝึกให้เป็นคนช่างคิด โดยให้คิดเกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณเป็นประจำ
๒. ให้คิดหาเหตุผลที่เกี่ยวกับจำนวนเล็กน้อย อย่างไร ทำให้เป็นเช่นนั้น
๓. ให้คิดเลขในใจเป็นประจำทุกครั้งที่มิวิชาเลข
๔. พยายามหาโจทย์ง่าย ๆ แปลก ๆ มาให้ทำเสมอ ๆ

อุปกรณ์

๑. ภาพเกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณ
๒. บัตรภาพเกี่ยวกับตัวเลข
๓. สิ่งของหรือวัสดุอื่น ๆ

ประมวลการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นพลเมืองดี
๒. เพื่อให้รู้จักหน้าที่เกี่ยวกับสังคม
๓. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อรัฐ
๔. เพื่อให้รู้จักวันสำคัญของชาติ
๕. เพื่อให้เข้าใจ เรื่อง การ ปฏิบัติ ต่อ สาธารณประโยชน์ และความ ปลอบกัย ของ
สาธารณสถานตลอดจนระเบียบแบบแผนแห่งสังคม

ข้อ ๕ ๔ เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ประโยชน์ที่ราษฎรได้รับจากรัฐบาล และ หน้าที่ซึ่งราษฎรควรปฏิบัติตอบแทน
๒. หน้าที่ทั่วไปซึ่งราษฎรพึงปฏิบัติตามกฎหมายประจำวัน
๓. การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญโดยสังเขป
๔. หน้าที่ซึ่งคนมีต่อครอบครัว
๕. ความสำคัญของวันชาติ
๖. ให้เข้าใจ เรื่อง การ ปฏิบัติ ต่อ สิ่ง สาธารณประโยชน์ และความ ปลอบกัย ของ
สาธารณชน ตลอดจนระเบียบแบบแผนแห่งสังคม

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ประโยชน์ที่ราษฎรได้รับจากรัฐบาล และ หน้าที่ซึ่งราษฎรควรปฏิบัติ
ตอบแทน
- ๑.๑ ประโยชน์ที่ราษฎรได้รับจากรัฐบาล

ก. รัฐบาลคืออะไร ?

รัฐบาลคือ องค์การปกครองบ้านเมือง ประกอบด้วยคณะรัฐมนตรีและมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

ข. เราได้ประโยชน์จากรัฐบาลอย่างไร ?

เราได้รับประโยชน์มากมายหลายอย่างด้วยกันคือ

- (๑) ช่วยระงับทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน
- (๒) รักษาความเป็นเอกราชของชาติ
- (๓) ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามสมควรแก่ศักยภาพและ
เอกัตภาพ
- (๔) ส่งเสริมอาชีพของประชาชน
- (๕) ช่วยส่งเสริมเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจของประชาชน
และประเทศชาติให้มั่นคง
- (๖) คอยพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ และทรัพย์สินของชาติ
ตลอดจนของประชาชนพลเมือง
- (๗) ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประชาชน และประเทศ
ชาติในทุก ๆ ทางตามนโยบาย

นอกจากนี้เรายังได้รับความสะดวกปลอดภัยต่าง ๆ เช่นในด้านการคมนาคม มีถนนหนทางดี ๆ การไฟฟ้า การประปา การชลประทาน การอนามัย และอื่น ๆ อีกเป็นต้น

๑.๒ ราษฎรควรปฏิบัติต่อบ้านเมืองอย่างไร ?

ก. ราษฎรคือใคร ?

ราษฎรคือประชาชน พลเมืองทุกคนในประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเดียวกัน

ข. ราษฎรควรปฏิบัติต่อรัฐบาลอย่างไร ?

เมื่อรัฐบาลให้ความช่วยเหลือแก่เราแล้ว เราควรปฏิบัติต่อรัฐบาลดังนี้.

- (๑) เชื้อพันธุ์และปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง
- (๓) เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล
- (๔) ช่วยกันรักษาทรัพย์สินของชาติ
- (๕) ศึกษาหาความรู้เพื่อให้สมกับที่เป็นพลเมืองดี
- (๖) ช่วยกันส่งเสริม ความเจริญก้าวหน้าให้แก่ ประเทศชาติ และประชาชนส่วนรวม
- (๗) ช่วยกันระวังรักษาและป้องกันชาติ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และพระมหากษัตริย์ ซึ่งทรงเป็นองค์พระประมุขของชาติ
- (๘) ประกอบอาชีพในทางสุจริต ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
- (๙) รับใช้ชาติเมื่อชาติต้องการ แม้ชีวิตก็ยอมสละได้

๒. หน้าที่ทั่วไปซึ่งราษฎรพึงปฏิบัติตามกฎหมายประจำวัน

๒.๑ กฎหมายคืออะไร ?

กฎหมายคือระเบียบข้อบังคับ ซึ่งมีไว้สำหรับใช้บังคับพลเมืองของประเทศให้ประพฤติปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม

๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่เราพึงรู้พึงปฏิบัติ มีดังนี้

(๑) การแจ้งการเกิด

เมื่อมีบุคคลเกิดขึ้นในบ้าน บิดามารดาหรือเจ้าของบ้านจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน (ถ้าเกิดในเขตเทศบาล ให้ไปแจ้งที่เทศบาล ถ้าเกิดตามตำบลหรือหมู่บ้าน ให้แจ้งต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรืออำเภอ)

(๒) การแจ้งตาย

เมื่อมีบุคคลตายในบ้านหรือพบผู้ตายจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

(๓) การย้ายที่อยู่

เมื่อบุคคลหรือครอบครัวใดก็ตาม จะเปลี่ยนแปลงหรือย้ายที่อยู่อาศัย จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ทราบภายใน ๑๕ วัน

(๔) การสมรส

เมื่อมีการสมรส คู่สมรสจะต้องไปจดทะเบียนสมรสที่ ที่ว่าการอำเภอ จึงจะถือว่าการสมรสถูกต้องตามกฎหมาย

(๕) การแจ้งเด็กที่มีอายุเข้าเกณฑ์การศึกษา

เมื่อเด็กบ้านใดก็ตาม มีอายุย่างเข้าปีที่ ๘ ผู้ปกครองจะต้องไปแจ้งการสำรวจต่อเจ้าพนักงานอำเภอ เพื่อส่งเด็กเข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา (ทางอำเภอจะประกาศให้ทราบภายในเดือนธันวาคมและมกราคมของทุก ๆ ปี)

(๖) การเกณฑ์ทหาร

เมื่อบ้านใดมีบุรุษชายอายุย่างเข้าปีที่ ๑๘ เจ้าตัวจะต้องไปแจ้งขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ที่แผนกสถิติอำเภอ เว้นเสียแต่เจ็บป่วยไม่สามารถจะไปด้วยตนเองได้ ก็ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองไปแจ้งแทน

(๗) การทำบัตรประชาชน

เมื่อมีบุคคลในบ้านอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีบริบูรณ์ ถึง ๗๐ ปี คนใด ยังไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้ไปทำบัตรประจำตัวประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอ (เว้นข้าราชการ)

(๘) การแจ้งเรื่องโรคติดต่อร้ายแรง

เมื่อมีผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อร้ายแรงเกิดขึ้นบ้านใดเจ้าของบ้าน หรือผู้ที่อยู่ในบ้าน ต้องไปแจ้งให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบลให้ทราบโดยด่วนตามพระราชบัญญัติควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ

๒.๓ ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านี้จะมีโทษอย่างไร ?

ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านี้ อาจจะได้รับโทษดังนี้.

- (๑) ถูกปรับ
- (๒) ถูกจำขัง
- (๓) ทั้งปรับทั้งจำ

๓. การปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญโดยสังเขป

๓.๑ สมัยก่อนประเทศไทยมีการปกครองอย่างไร ?

ในสมัยก่อนประเทศไทย มีการปกครอง ตามระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราช คือพระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานะอยู่เหนือกฎหมายมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครองและบริหารประเทศแต่พระองค์เดียว

๓.๒ ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการปกครองอย่างไร ?

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือพระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานะอยู่ใต้กฎหมาย, อำนาจการปกครองและการบริหารประเทศเป็นของประชาชน มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

๓.๓ รัฐธรรมนูญคืออะไร ?

รัฐธรรมนูญ คือกฎหมายสูงสุด ซึ่งใช้ปกครองประเทศ กฎหมายอื่น ๆ จะขัดแย้งมิได้

๓.๔ ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเมื่อไร ?

ประเทศไทย มีการ ปกครอง ตาม ระบอบ ประชาธิปไตย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เนื่องจากบุคคลคณะหนึ่ง ประกอบด้วยข้าราชการทหาร พลเรือน พ่อค้า และประชาชน เรียกว่า “คณะราษฎร” ได้ทำการยึด อำนาจ การปกครอง จาก พระมหากษัตริย์ เป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ในสมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระองค์ได้พระราชทานรัฐธรรมนูญ

อนุญาตให้ชั่วคราวให้เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ และต่อมาได้พระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ประเทศไทยจึงมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่นั้นมา

๓.๕ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างไร ?

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น ถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองและบริหารประเทศเป็นของประชาชน โดยมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุด วางไว้เป็น บรรทัดฐานในการตรากฎหมายอื่น ๆ เพื่อปกครองและบริหารประเทศ

ประชาชน จะเลือกผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่แทนในสภาผู้แทน ซึ่งเรียกว่า “สภาผู้แทนราษฎร” ผู้แทนราษฎรมีสติออกเสียงในสภา และมีหน้าที่ในการพิจารณาให้ความไว้วางใจ หรือไม่ไว้วางใจผู้ที่เข้ามาเป็นคณะรัฐบาลปกครองและบริหารประเทศ

ตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ให้ พระมหากษัตริย์ ดำรงฐานะประมุขของชาติ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และพระองค์มีฐานะอยู่ภายใต้กฎหมาย ทรงใช้อำนาจในการออกกฎหมายทางสภาผู้แทนราษฎร ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี อำนาจตุลาการทางศาล

๔. หน้าที่ที่ต่อครอบครัว

๔.๑ ครอบครัวคืออะไร ?

ครอบครัวคือบุคคลที่อยู่ร่วมกัน อาจจะมีบิดามารดาและบุตร หรือบุคคลอื่นด้วยก็ได้ เช่น ญาติพี่น้อง หรือผู้อาศัย เป็นต้น

๔.๒ เรามีหน้าที่ต่อครอบครัวอย่างไร ?

- (๑) รักษาชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล
- (๒) รักษาทรัพย์สินสมบัติของวงศ์ตระกูล
- (๓) เคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่
- (๔) ประพฤติตนในทางที่ดี มีกิริยาอ่อนน้อม ไม่เกกมะเหรก

เกร

- (๕) เป็นคนขยันขันแข็งไม่เกียจคร้าน
- (๖) เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและบุคคลอื่น
- (๗) ประกอบอาชีพในทางสุจริตมาเลี้ยงครอบครัว
- (๘) แสดงความกตัญญูทวดต่อบิดามารดา
- (๙) ช่วยเหลือการงานทางบ้าน

๕. ความสำคัญของวันชาติ

วันชาติคืออะไร ?

วันชาติคือ วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลปัจจุบัน ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ในวันนี้ตามสถานที่ราชการต่าง ๆ อาคารบ้านเรือนต่างก็ประดับธงชาติไทย บางแห่งเช่นพระนคร-ธนบุรี และตามจังหวัดต่าง ๆ ก็ประดับไฟฟ้าสลบสยงามมาก

๖. การปฏิบัติต่อสิ่งสาธารณประโยชน์และความปลอดภัยของสาธารณชน ตลอดจนระเบียบแบบแผนแห่งสังคม

๖.๑ การปฏิบัติต่อสิ่งสาธารณประโยชน์

(๑) สิ่งสาธารณประโยชน์หมายถึงอะไร ?

สิ่งสาธารณประโยชน์หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อำนวยความสะดวกให้แก่ทุกคน เช่นถนนหลวง แม่น้ำ ลำคลอง สะพาน สวนสาธารณะ โรงพยาบาล สถานือนามัย วัด และโรงเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ใครจะถือเป็นเจ้าของเข้าครอบครองไม่ได้ เพราะเป็นของส่วนรวม ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะใช้ได้เท่าเทียมกัน

(๒) สิ่งสาธารณประโยชน์เกิดขึ้นได้อย่างไร ?

สิ่งสาธารณประโยชน์เกิดขึ้นได้ ๒ ทางคือ

- ก. เกิดจากบุคคล หรือคณะบุคคลสร้างขึ้นแล้วมอบให้เป็นประโยชน์แก่คนทั่ว ๆ ไป เพื่อการกุศล เช่น

สถานที่พักผ่อนสวากนิवासน์ จังหวัดสมุทรปราการ
เป็นต้น.

- ข. เกิดจากรัฐบาลหรือองค์การบริษัทจัดขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันกับข้อ ก. เช่นสวนลุมพินี สวนสัตว์เขาดินวนา เป็นต้น

(๓) การปฏิบัติต่อสิ่งสาธารณประโยชน์อย่างไร ?

เราควรปฏิบัติต่อสิ่งสาธารณประโยชน์ดังนี้

- ๑) ระมัดระวังในการใช้ อย่าให้เกิดความเสียหาย
- ๒) ช่วยกันดูแลรักษาอย่าให้เกิดเสียหาย เมื่อเห็นผู้ใดทำลายต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ดูแลทันที
- ๓) ช่วยกันรักษาความสะอาดเพื่อความปลอดภัยแก่ทุกคน
- ๔) ช่วยกันสละเงินทองหรือกำลังงาน ในการบูรณะเพิ่มเติมตามควรแก่โอกาส
- ๕) เคารพสิทธิของบุคคลอื่น ๆ โดยไม่ยึดถือมาเป็นประโยชน์ของตนแต่ฝ่ายเดียว

ผู้ใดทำลายสิ่งสาธารณประโยชน์ จะได้รับโทษตาม กฎหมาย ของบ้านเมือง และขาดความเคารพนับถือจากบุคคลทั่วไป เพราะเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว

๖.๒ การปฏิบัติต่อสาธารณชน

(๑) สาธารณชนคืออะไร ?

สาธารณชนคือ กลุ่มชนส่วนใหญ่ทั่ว ๆ ไปแห่งสังคม อันสืบเนื่องมาจากสังคมในครอบครัวเป็นมูลฐาน และขยายออกไปเป็นกลุ่มชนแห่งตำบล อำเภอ ประเทศ และโลกในที่สุด

(๒) ทำไมจึงต้องมีการคบหาสมาคม ?

การที่มนุษย์ต้องมีการคบหาสมาคมซึ่งกันและกันนั้น เนื่องมาจากมนุษย์ไม่สามารถจะอยู่ตามลำพังได้ ต้องมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของ มีการสนทนาปราศรัยและทำงานต่าง ๆ อยู่เสมอ

(๓) เราจะปฏิบัติตนต่อสาธารณชนอย่างไร ?

เราควรปฏิบัติตนต่อสาธารณชนดังนี้

- ๑) สุภาพต่อคนทั่วไป
- ๒) กระทำดีต่อบุคคลอื่นและเพื่อนบ้าน
- ๓) ช่วยเหลือบุคคลอื่นเมื่อมีโอกาส
- ๔) ระวังกษัตริย์สมบัติของผู้อื่น

๖.๓ ระเบียบแบบแผนแห่งสังคม

โดยทั่ว ๆ ไป ชุมชนหรือสังคมย่อมมีระเบียบแบบแผนกำหนดไว้ เพื่อให้บุคคลในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ปฏิบัติตนให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อความเรียบร้อยสวยงามและเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะให้เกิดขึ้น ทั้งยังช่วยให้ทุกคนในชุมชนนั้น ๆ ได้ติดต่อกับความสัมพันธ์กันอย่างสันติสมด้วยดี ระเบียบแบบแผนเหล่านี้ได้แก่ การแต่งกาย การรับประทานอาหาร และมรรยาทในสังคม เป็นต้น

(๑) ระเบียบการแต่งกายของคนไทยมีอย่างไร ?

ระเบียบการแต่งกายของคนไทยมีดังนี้

- ๑) แต่งกายให้เหมาะสมแก่กาลเทศะ เช่น รู้จักแต่งกายอยู่กับบ้าน แต่งกายไปในงานมงคลต่าง ๆ และแต่งกายไปในงานศพ
- ๒) แต่งกายให้เหมาะสมตามสมัยนิยมของสังคม
- ๓) แต่งกายให้เหมาะสมกับการ ประกอบ ภารกิจ และ

ความนิยมของท้องถิ่น เช่น ทำนา ทำสวน ไป
ตากอากาศ

๔) ควรสวมรองเท้า เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย
และเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคด้วย

(๒) เราจะรักษามรรยาทในสังคมอย่างไร ?

เราต้องรักษามรรยาทในสังคมดังนี้

๑) ไม่ก่อให้เกิดเสียงอื้อฉาวโดยใช้เหตุ หรือใช้วาจา
เสียสติหรือลามกหยาบคาย หรือแสดงกิริยาจาก
เป็นเชิงเสียสติ เย้ยหยันผู้อื่น

๒) ไม่ใช้กำลังเบียดเสียด ยื้อแย่งในที่ชุมนุมชน เช่น
ในการโดยสารพาหนะ การซื้อ บัตรผ่านประตู
เข้าชมมหรสพ เป็นต้น

๓) ไม่ก่อความรำคาญด้วยการห้อมล้อม หรือกีดขวาง
ผู้อื่น

๔) ไม่ก่อให้เกิดสิ่งปฏิกูล หรือขีดเขียนในที่สาธารณะ

๕) ไม่อาบน้ำตามสถานที่ชุมนุมชน

๖) ไม่นั่งนอนหรือยืนบนราวสะพาน

๗) ไม่นั่งหรือนอนบนทางเท้า

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องต่าง ๆ แต่ละหัวข้อ

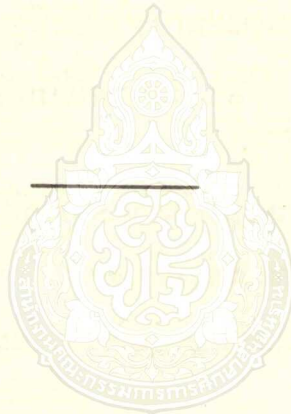
๒. สนทนากับนักศึกษาถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ราษฎรได้จากรัฐ และหน้าที่ของ
ราษฎรที่มีต่อรัฐ

๓. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ

๔. จัดแสดงภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย พร้อมทั้งคำอธิบาย
๕. สนทนาถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว
๖. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป แล้วจดลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. หุ่นจำลอง
๓. ภาพถ่ายหรือภาพวาด
๔. เอกสารอื่น ๆ

ประมวลการสอนวิชาภูมิศาสตร์

ความมุ่งหมายทั่วไป

๑. เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ครอบคลุม ทั่วทั้งทาง ธรรมชาติและทางสังคม
๒. เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจความเป็นมาแห่งสังคมและวัฒนธรรม ให้เห็น คุณค่า ประโยชน์ และยอมรับปฏิบัติด้วยใจจริง
๓. เพื่อให้มีความเข้าใจระหว่างบุคคลกับการปกครองในปัจจุบัน
๔. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ
๕. เพื่อให้รู้จักเหตุผลและกระบวนการที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

๑. ภูมิศาสตร์ในจังหวัด

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักสภาพของท้องถิ่นในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่
๒. เพื่อให้รู้จักเขตและท้องที่ที่ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง
๓. เพื่อให้เห็นความสำคัญของท้องถิ่นและเกิดความรักใคร่ในท้องถิ่นที่ตนอาศัย อยู่
๔. เพื่อให้รู้จักสถานที่ราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. เพื่อให้รู้จักการอาชีพในท้องถิ่นและเลือกประกอบอาชีพได้ถูกต้อง
๖. เพื่อให้รู้จักการคมนาคมในท้องถิ่น และติดต่อกับ ท้องถิ่นอื่น ๆ ในจังหวัด ใกล้เคียง

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. เขตท้องที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และเทศบาล
๒. สถานที่ราชการและสถานที่สำคัญ
๓. การอาชีพของราษฎร
๔. การคมนาคม

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. เขตท้องที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และเทศบาล

๑.๑ เขตท้องที่หมู่บ้าน หมู่บ้านคือชุมชนขนาดเล็ก ๆ ซึ่งตั้งบ้านเรือนรวมกันอยู่หลาย ๆ หลังคาเรือน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ปกครองลูกบ้าน ผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นตัวแทนของรัฐบาล

เขตท้องที่ของหมู่บ้านจะมีแผนที่แสดงอาณาเขตให้รู้ว่าทิศไหนจดเขตหมู่บ้านอะไร เพื่อให้รู้ว่าหมู่บ้านที่เราอยู่นั้นชื่อว่าหมู่บ้านอะไร การกำหนดเขตของหมู่บ้านก็เหมือนกับการวัดที่ดินของเรานั้นเอง คือบอกไว้ว่า

ทิศเหนือ จดกับหมู่บ้าน

ทิศใต้ จดกับหมู่บ้าน

ทิศตะวันออก จดกับหมู่บ้าน

ทิศตะวันตก จดกับหมู่บ้าน

และจะมีกำหนดบอกไว้ว่าหมู่บ้านนี้มีพื้นที่ ประมาณ ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนบ้าน หลังคาเรือน ประชาชน คน

๑.๒ เขตตำบล ตำบลเป็นศูนย์รวมของหมู่บ้านหลาย ๆ หมู่บ้านรวมกัน มีกำนันเป็นหัวหน้าตำบล ทำหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของราษฎรในตำบลนั้น

เขตของตำบลก็จะแสดงไว้ในแผนที่ประจำตำบลว่า ทิศใดจดกับตำบลใด เช่นเดียวกับหมู่บ้าน

๑.๓ เขตอำเภอ อำเภอเป็นท้องที่ใหญ่ ท้องที่หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยตำบลหลาย ๆ ตำบลรวมกัน มีนายอำเภอเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ปกครองประชาชนและข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอ

อำเภอมีสถานที่ทำการของทางราชการเรียกว่า “ที่ว่าการอำเภอ” และมีสถานที่ตำรวจเรียกว่า “สถานีตำรวจภูธรอำเภอ.....” มีข้าราชการจากกระทรวงต่าง ๆ ไปประจำอำเภอ เรียกว่านายอำเภอ สัสดีอำเภอ บำไม่อำเภอ ที่ดินอำเภอ เป็นต้น

เขตอำเภอก็คะแสดงไว้ในแผนที่ประจำตำบล โดยบอกเขตหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ และเขตของอำเภอที่จดอำเภอใกล้เคียงเช่นเดียวกับเขตหมู่บ้านนั่นเอง

- ๑.๔ **เขตเทศบาล** เทศบาลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งราษฎรในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ จัดการปกครองกันเอง โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐบาล

เทศบาลมีอยู่ ๓ ประเภทคือ

๑. เทศบาลตำบล
๒. เทศบาลเมือง
๓. เทศบาลนคร

๒. สถานที่ราชการและสถานที่สำคัญ

๒.๑ **สถานที่ราชการ** คือสถานที่ทำการของรัฐบาลส่วนต่าง ๆ

- (๑) ศาลากลางจังหวัด
- (๒) ที่ว่าการอำเภอ
- (๓) สถานีตำรวจ
- (๔) ศาลจังหวัด
- (๕) โรงพยาบาล
- (๖) สถานีอนามัย

๒.๒ วัด วัดเป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในท้องถิ่นต่าง ๆ เกือบทุกท้องถิ่นทั่วประเทศไทย ส่วนมากมักจะมีวัดตั้งอยู่

วัดเป็นสถานที่ทำพิธีกรรมทางศาสนา บางวัดมีโบราณสถานวัตถุอยู่มาก เช่น วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม วัดพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นต้น

๒.๓ นอกจากวัดแล้ว บางจังหวัดยังมีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจและพักผ่อนอีกด้วย เช่น มีน้ำตก มีวนอุทยาน มีสถานที่ตากอากาศ และสถานโบราณเก่าแก่ เช่น ปราสาทหินพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา น้ำตกสาริกา จังหวัดนครนายก วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี หรือแก่งสะพือจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

(ถ้ามีสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน ก็ให้สอนสิ่งที่มีอยู่ในจังหวัดนั้นแทน)

๓. การอาชีพของราษฎร

๓.๑ อาชีพที่สำคัญในท้องถิ่น

ให้รู้จักการประกอบอาชีพที่สำคัญเช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ หรือทำการประมง เหล่านี้เป็นต้น

และอธิบายให้รู้ว่าการประกอบอาชีพ ยังเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกด้วย

๓.๒ อาชีพที่ควรส่งเสริมในท้องถิ่น

นอกจากอาชีพหลักแล้ว มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การจักสาน การทอเสื่อ การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ และอื่น ๆ เป็นต้น

๔. การคมนาคม

- ๔.๑ การคมนาคมในเขตตำบล ให้รู้จักถนน แม่น้ำลำคลองที่ติดต่อกับตำบล และหมู่บ้านอื่น ๆ
- ๔.๒ การคมนาคมในเขตอำเภอและจังหวัด ให้รู้จักถนน แม่น้ำหรือลำคลองในเขตอำเภอที่ตนอาศัยอยู่ และทางติดต่อกับอำเภอหรือจังหวัดใกล้เคียง

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. สนทนากับนักศึกษา ถึงเรื่อง อาณาเขตที่ตนอาศัยอยู่ ว่ามี สภาพของพื้นที่ และทรัพยากรธรรมชาติอะไรบ้าง
๒. ให้นักศึกษอธิบายถึงสถานที่ราชการต่าง ๆ ที่เคยไปติดต่อกว่ามีหน้าที่อย่างไร
๓. ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอาชีพในท้องถิ่นว่าได้ผล หรือ ควรแก้ไขอย่างไร
๔. ฝึกให้สามารถเขียนแผนผังเพื่อ บอกทิศทาง เกี่ยวกับทาง คมนาคมสายต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๕. เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการทราบโดยละเอียด เช่น การเทศบาล การอาชีพ เป็นต้น
๖. หาภาพประกอบมาติดให้นักศึกษาได้สังเกตเป็นประจำ
๗. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผล

อุปกรณ์

๑. แผนที่แสดงเขตของท้องถิ่นนั้น ตลอดจนเส้นทางคมนาคม
๒. แผนผังแสดงทิศทางต่าง ๆ ของท้องถิ่น
๓. ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับการอาชีพและสถานที่สำคัญ
๔. ภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ
๕. สไลด์
๖. เอกสารอื่น ๆ

๒. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักสภาพภูมิศาสตร์ไทยพอสังเขป
๒. เพื่อให้รู้จักอาณาเขตของประเทศไทย
๓. เพื่อให้รู้จักทรัพยากร ที่สำคัญๆ ภายในประเทศ และแหล่งผลิตผลนั้น ๆ
๔. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักนำทรัพยากรมาใช้ให้เป็นประโยชน์
๕. เพื่อให้รู้จักเพื่อนร่วมชาติเดียวกันและรักใคร่ปรองดองกัน

๕.๕.๑ เนื้อเรื่องที่สอน

๑. อาณาเขต
๒. ภูมิประเทศ
๓. พืชผล
๔. พลเมือง

๕.๕.๒ รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. อาณาเขต

ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คาบสมุทธรินโคจีน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับประเทศพม่า และประเทศลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับประเทศมาเลเซียและอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศลาวและกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่าและมหาสมุทรอินเดีย

๒. ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของไทย แบ่งออกตามสภาพ ของภูมิอากาศ และ ลักษณะพื้นที่ แล้วแบ่งออกเป็น ๔ ภาค คือ

- ๒.๑ ภาคเหนือ มีภูเขาสูง ระหว่างภูเขาต่างๆ มีที่ราบอยู่บ้าง ตามไหล่เขามีป่าไม้สักและไม้อื่น ๆ ที่มีค่ามาก

๒.๒ ภาคใต้ มีป่าและภูเขามาก มีแม่น้ำและลำธารสายสั้น ๆ มีที่ราบลาดลงไปสู่ทะเลทั้งสองฝั่ง ภาคนี้มีสวนยาง สวนมะพร้าว และแร่ดีบุกมาก

๒.๓ ภาคกลาง มีที่ราบอันกว้างใหญ่ มีแม่น้ำลำคลองหลายสาย เช่นแม่น้ำเจ้าพระยา ภาคนี้มีการทำนา และทำสวนมาก

๒.๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือเรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า “ภาคอีสาน” พื้นที่เป็นที่ราบสูง มีป่าบ้าง และมีภูเขาเตี้ย ๆ ภาคนี้มีอากาศแห้งแล้งเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์มาก

๓. พืชผล

๓.๑ ข้าว ข้าวเป็นพืชที่สำคัญที่ปลูกกันทั่วประเทศ แต่ปลูกกันมากในภาคกลาง

๓.๒ ข้าวโพด ปลูกกันมากในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓.๓ มะพร้าว มีปลูกมากเกือบทุกจังหวัด แต่มีปลูกมากทางภาคใต้

๓.๔ อ้อย ปลูกกันมากในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ปลูกบ้าง

๓.๕ ถั่วลิสง มีปลูกกันทั่วไป แต่ปลูกกันมากในภาคกลาง

๓.๖ ยาสูบ เป็นพืชไร่มีปลูกกันมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ แต่ยังมีปลูกไม่มากนัก

๓.๗ ยางพารา ปลูกกันมากทางภาคใต้ และบางจังหวัดในภาคกลาง

๓.๘ ผลไม้ มีปลูกกันทั่วไปทุกจังหวัด มีปลูกมากทางภาคกลาง ภาคใต้

๔. พลเมือง พลเมืองในประเทศไทยมีประมาณ ๓๐ ล้านคน รวม จีน อินเดีย ฝรั่งเศส เป็นต้น พลเมืองเกือบทั้งหมด นับถือพระพุทธศาสนา นอกนั้นนับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และนิกายอื่น ๆ บ้าง

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อภิปรายถึงเรื่องลักษณะของประเทศไทย ว่ามีลักษณะอย่างไร
๒. ครูอธิบายถึงอาณาเขตที่ติดต่อกับประเทศต่าง ๆ โดยหาแผนที่มาประกอบ และชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจ
๓. สนทนาถึงสภาพท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เคยไปเที่ยวมาแล้วเล่าสู่กันฟัง
๔. สนทนาถึงเรื่องพืชผลต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มีอยู่และเปรียบเทียบกับท้องถิ่นอื่น
๕. พานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่
๖. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องการปรับปรุงและรักษาพืชผล ในท้องถิ่นให้เจริญงอกงาม
๗. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผลแล้วจดลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. แผนที่ประเทศไทยแสดง
 - ๑.๑ อาณาเขตติดต่อกับประเทศใกล้เคียง
 - ๑.๒ แม่น้ำ ภูเขา และทางคมนาคม
 - ๑.๓ แหล่งพืชต่าง ๆ ทั่วประเทศ
 - ๑.๔ อาณาเขตของแต่ละจังหวัด
๒. ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับพืชผลต่าง ๆ
๓. ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับชนชาติต่าง ๆ ในไทย
๔. ภาพอื่น ๆ
๕. เอกสารอื่น ๆ

ประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักประวัติศาสตร์ชาติไทยโดยสังเขป
๒. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในผลงานของบรรพบุรุษที่ดีเป็นแนวปฏิบัติ
๓. เพื่อให้รู้จักเทอดทูนและรักษาตัวอย่างของบรรพบุรุษที่ดีเป็นแนวปฏิบัติ
๔. เพื่อให้รู้จักความรักชาติและเข้าใจคำว่าเอกราชได้ถูกต้อง

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ดินเดิมของไทย
๒. เหตุที่ต้องโยกย้ายลงมาในสุวรรณภูมิ
๓. การเคลื่อนไหวเนื่องในการตั้งและสร้างประเทศชาติ (ทั้งนี้ให้รู้เพียงสังเขป)

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ดินเดิมของไทย

ชาติไทยเราเป็นชาติที่เก่าแก่ที่สุดชาติหนึ่ง คือ เมื่อประมาณ ๔,๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว ปรากฏตามหลักฐานว่า ดินเดิมของเราอยู่ในดินแดนตอนใต้ของจีน แถบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง ได้แก่บริเวณมณฑลเจฉวน ชูเป่ อันซุย เกียงซี

และเคยรวมกันเป็นอาณาจักรใหญ่ เรียกว่าอาณาจักรอ้ายลาว มีเมืองลู่ เมืองปา เป็นเมืองหลวง

๒. เหตุที่ต้องโยกย้ายลงมาในสุวรรณภูมิ

อาจเป็นเพราะ

- ๑) ถูกจีนรุกราน แย่งที่ทำมาหากิน
- ๒) ไทยเป็นชาติรักความเป็นอิสระ
- ๓) การทำมาหากินฝืดเคือง

๓. การเคลื่อนไหวในการตั้งตัวและสร้างประเทศชาติ

๓.๑ เส้นทางในการเคลื่อนไหวยมี ๒ ทางด้วยกัน คือ

ก. มาทางทิศตะวันตกตามลำน้ำแม่น้ำสาละวิน

ข. มาทางทิศตะวันออกตามลำแม่น้ำโขง

๓.๒ การตั้งตัวและสร้างประเทศชาติ

เมื่ออพยพลงมาถึงได้แล้ว ไทยเริ่มสร้างตัวเองจากการที่อยู่ใต้อำนาจของชาติอื่นขึ้นเป็นอิสระ และมีอาณาจักรต่าง ๆ ดังนี้

ก. กรุงสุโขทัย แต่เดิมเป็นเมืองหน้าด่านของขอม เมื่อไทยอพยพลงมาอยู่ในเขตนี้ก็พยายามสร้างตัวและตีเอากรุงสุโขทัยจากขอมได้ จึงตั้งกรุงสุโขทัยขึ้นเป็นเมืองหลวงประมาณ พ.ศ. ๑๘๐๐ มีกษัตริย์พระองค์แรก คือ “พ่อขุนศรีอินทราทิตย์” ปกครอง

ต่อมากรุงสุโขทัย ตกเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยา

ข. กรุงศรีอยุธยา เป็นเมืองที่สร้างขึ้นใหม่และประกาศเป็นราชธานีเมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๘๙๓ พระเจ้าแผ่นดินที่สร้างเมืองนี้ คือ พระเจ้าอู่ทอง

กรุงศรีอยุธยามีกษัตริย์ปกครองรวม ๓๓ พระองค์เป็นระยะเวลาถึง ๔๑๗ ปี จึงเสียกรุงให้แก่พม่า เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ในรัชสมัยพระเจ้าเอกทัศเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ค. กรุงธนบุรี หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแล้ว พระเจ้าตากสินทรงสร้างกรุงธนบุรีขึ้นเป็นเมืองหลวงของไทยอยู่ ๑๕ ปี

ง. กรุงรัตนโกสินทร์ เราเรียกสั้น ๆ ว่า กรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ พระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรก คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ซึ่งมีพระเจ้าแผ่นดินปกครองจนถึงเวลานี้ ๙ พระองค์คือ

รัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

รัชกาลที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

รัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

รัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นำแผนที่แสดงการอพยพของคนไทยโบราณ หรือแผนที่ทวีปเอเชียแสดงถิ่นเดิมและเส้นทางอพยพ
๒. สันทนากับนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของชาวไทยแต่ละสมัย และเรื่องราวของคนโบราณ การแต่งกายและอาวุธในการต่อสู้
๓. ช่วยกันเล่าและรวบรวมเรื่องราวจากปัญหา แล้วนำปัญหามาอภิปรายกันถึงข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นประกอบ
๔. ช่วยกันลำดับชื่อเมืองหลวงของไทย แต่ละสมัย
๕. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปผลแล้วจดลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. แผนที่ทวีปเอเชีย
๒. แผนที่โลก หรือลูกโลก
๓. แผนที่ประเทศไทยสมัยต่าง ๆ
๔. ภาพต่าง ๆ เกี่ยวกับ
 - ๑) พระมหากษัตริย์
 - ๒) การแต่งกายของคนไทยสมัยต่าง ๆ
 - ๓) อาวุธในสมัยโบราณ
 - ๔) ที่อยู่อาศัย
๕. ภาพวาด
๖. เอกสารหรือหนังสืออื่น ๆ

ประมวลการสอนวิชาสุขศึกษา

ความมุ่งหมายทั่วไป

๑. เพื่อให้รู้จักการบำรุงรักษาร่างกายให้ถูกต้องตามหลักอนามัย
๒. เพื่อให้รู้จักการแพร่หลายของเชื้อโรค โรคติดต่อและวิธีป้องกันรักษาโดยสังเขป
๓. เพื่อให้รู้จักการรักษาความสะอาดเพื่อความปลอดภัยของตนเองและของคนอื่น
๔. เพื่อให้รู้จักยาสามัญทั่ว ๆ ไปที่ใช้ประจำบ้าน ตลอดจนสรรพคุณของยานั้น ๆ

บทที่ ๑

การบำรุงรักษาร่างกายให้ถูกต้องตามหลักอนามัย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักการปฏิบัติตน ให้ถูกต้องตามหลักอนามัย
๒. เพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ
๓. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ร่างกาย

ร่างกายคืออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของคนที่ประกอบขึ้นเป็นเรือนร่าง ร่างกายของเราจะเจริญเติบโตได้ก็เพราะเรามี อาหาร น้ำ และอากาศ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราคำรงชีวิตอยู่ได้ ถ้าขาดอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ร่างกายก็จะอ่อนเพลีย สุขภาพทรุดโทรม และผลที่สุดก็ถึงแก่ความตาย

๒. อาหาร

อาหารคือสิ่งที่เรารับประทานเข้าไปแล้วไม่เป็นพิษต่อร่างกาย แต่ช่วยบำรุงร่างกายให้เจริญเติบโตแข็งแรง

เราจำเป็นต้องรู้จักการกินอาหารที่ถูกต้อง รู้จักเลือกอาหารที่ดีและมีประโยชน์
เราจำเป็นต้องรู้จักคุณค่าของอาหารชนิดต่าง ๆ การรับประทานอาหารให้เป็นเวลาและ
การป้องกันโรคที่อาจจะเกิดขึ้นจากอาหารด้วย

๓. น้ำ

น้ำคือส่วนประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะน้ำช่วยให้อาหารย่อยได้ง่ายขึ้น มีคนบางคน
พูดว่า “ออกอาหารสัก ๗ วัน พอทนได้ แต่อดน้ำสัก ๓ วัน ทนไม่ไหว” ทั้งนี้เพราะว่า
น้ำเป็นสิ่งจำเป็นต่อร่างกายอย่างยิ่ง ถ้าเราขาดน้ำเราจะมีชีวิตอยู่ไม่ได้

เราต้องรู้จักการใช้น้ำที่สะอาด ดื่มน้ำที่สะอาด ไม่ควรใช้หรือดื่มน้ำที่สกปรก

๓.๑ น้ำสะอาด

น้ำสะอาดคือน้ำที่ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส และไม่มีอะไรเจือปนอยู่ในนั้นเลย
ได้แก่ น้ำประปา น้ำต้ม น้ำฝน และน้ำบาดาล

๓.๒ น้ำที่ไม่สะอาดมีลักษณะอย่างไร

ได้แก่ น้ำในแม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง และบึง เป็นน้ำที่ไม่ควรดื่ม

๔. อากาศ

อากาศคือสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอย่างยิ่ง ถ้าเราไม่มีอากาศหายใจ เพียงไม่กี่นาทีเรา
จะตาย เราต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ เพื่อช่วยให้เราเป็นคนแข็งแรงมีสุขภาพ
สมบูรณ์

๔.๑ อากาศบริสุทธิ์

อากาศบริสุทธิ์มักมีอยู่ตามที่โล่งแจ้ง เช่น อากาศตามชายทะเล ทุ่งนา หรือที่ ๆ
มีลมระบายได้ดี

๔.๒ อากาศไม่บริสุทธิ์

อากาศไม่บริสุทธิ์มักไม่มีการเคลื่อนไหวถ่ายเทได้สะดวก เช่น อากาศตามห้องที่ปิด
มิดทึบ ตามโรงมหรสพต่าง ๆ และในที่ชุมนุมชนที่คับคั่ง

นอกจากอาหาร น้ำและอากาศแล้ว เราต้องรู้จักการออกกำลังกายและการพักผ่อนเพื่อ
ทำให้ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งมีหลักควรรียึดถือและปฏิบัติเรียกว่า “สุข-
บัญญัติ ๑๐ ประการ” ได้แก่

๑. อาบน้ำทุกวัน และเปลี่ยนเสื้อผ้าอย่างน้อยวันละหลายครั้ง
๒. แปรงฟันทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง
๓. นอนในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์และถ่ายเทได้ดี
๔. งดดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ไม่ควรดื่มชา กาแฟ
๕. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย
๖. ดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ ๔ แก้ว
๗. เล่นหรือออกกำลังกายกลางแจ้งทุกวัน
๘. ถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลา
๙. พยายามหลีกเลี่ยงโรคติดต่อ
๑๐. ทำจิตใจให้ร่าเริงเบิกบานอยู่เสมอ

สุขบัญญัติทั้ง ๑๐ ประการนี้ หากปฏิบัติจนติดเป็นนิสัยแล้ว จะเกิดประโยชน์
แก่ร่างกายอย่างมาก และได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักอนามัย

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้อ่านสุขบัญญัติ ๑๐ ประการพร้อม ๆ กันทุกวัน
๒. สนทนากันถึงเรื่องสุขบัญญัติ อภิปรายถึงคุณค่า ถ้าปฏิบัติตามสุขบัญญัติ
๓. ตัดภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับสุขบัญญัติ อาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย และ
การพักผ่อนให้ดู
๔. ให้นักศึกษาอภิปรายถึงประโยชน์และโทษของอาหาร น้ำ อากาศ การ ออกกำลังกาย
และการพักผ่อน
๕. สรุปผล แล้วจกลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. ภาพยนตร์
๓. ภาพนิ่ง (สไลด์)
๔. หุ่นจำลอง หรือของจริง
๕. หนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ

บทที่ ๒

การแพร่หลายของเชื้อโรค

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักชนิดของสัตว์ที่เป็นพาหะของเชื้อโรค
๒. เพื่อให้รู้จักอันตรายที่เกิดจากเชื้อโรคต่าง ๆ
๓. เพื่อให้รู้จักการแพร่หลายของเชื้อโรคมาสู่คน
๔. เพื่อให้ทราบถึงอาการและวิธีป้องกัน ตลอดจนหาทางกำจัดแหล่งของเชื้อโรคต่าง ๆ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. เชื้อโรค

เชื้อโรคมีขนาดเล็กมาก จนเราไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เราเรียกว่า “จุลินทรีย์” ซึ่งอาศัยอยู่ที่สกปรก เช่น ในอุจจาระ เสมหะของผู้ป่วย ในน้ำสกปรก หรืออาหารที่มีแมลงวันตอม

บางชนิดก็เกาะอาศัยอยู่ตามตัวสัตว์ต่าง ๆ เช่น หนู ยุง และแมลงวัน

สาเหตุของการเจ็บป่วย

สาเหตุที่แท้จริงของการเจ็บป่วยก็คือ เชื้อโรคตัวเล็ก ๆ ที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เข้าไปสู่ร่างกายของเรา จนทำให้ร่างกายเกิดอาการไม่สบายขึ้น

เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเราได้ ๕ ทาง โดยวิธีต่าง ๆ กัน คือ

- ๑) ทางปาก
- ๒) ทางจมูก
- ๓) ทางผิวหนัง
- ๔) ทางตา
- ๕) ทางอวัยวะสืบพันธุ์

หากเราไม่ระวังรักษาเสียแต่ระยะที่เริ่มเป็น โรคก็จะแพร่เชื้อต่อไป ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ถ้ารักษาไม่หายจะทำให้ร่างกายพิการ หรืออาจถึงตาย สัตว์ที่เป็นพาหะ หรือตัวนำของเชื้อโรคได้แก่ หนู ยุง แมลงวัน

- ๑) หนู หนูเป็นสัตว์ที่นำเชื้อ “กาฬโรค” มาสู่คน ในตัวหนูมีสัตว์ตัวเล็กๆ ชนิดหนึ่งอาศัยอยู่ คือ ตัวหมัด หมัดจะเกาะกินเลือดของหนู เมื่อหนูที่เป็นโรคตาย หมัดจะกระจัดกระจายและเมื่อมากัดคนเข้าคนก็จะป่วยเป็นกาฬโรค
- ๒) ยุง ยุงที่นำเชื้อโรคมาสู่คนมีอยู่ ๒ ชนิด คือ ยุงก้นปล่อง กับ ยุงลาย ยุงก้นปล่อง นำเชื้อไข้จับสั่นมาสู่คน ยุงลาย นำเชื้อไข้เลือดออกมาสู่คน
- ๓) แมลงวัน นำเชื้ออหิวาตกโรคมาสู่คน

นอกจากนี้ยังมีสัตว์ตัวเล็ก ๆ (จุลินทรีย์) อีกมากมายหลายชนิด ที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ

โรคติดต่อคือโรคที่เกิดขึ้นกับคน ๆ หนึ่งแล้วสามารถติดต่อไปยังคนอื่น ๆ ได้ เช่น อหิวาตกโรค ไข้จับสั่น กาฬโรค ไข้ทรพิษ เป็นต้น

๑. อหิวาตกโรคมีอาการอย่างไร ?

คนที่เป็นอหิวาตกโรคจะมีอาการถ่ายอุจจาระร่วงมาก ไม่มีอาการปวดเบ่งหรือปวดท้องมาก อุจจาระมีลักษณะคล้ายน้ำขาวขำว ในไม่ช้าจะเกิดการอาเจียน ผิวหนังซีด ต่อมาจะเป็นตะคริว คนไข้จะกระสับกระส่าย กระจายน้ำจืด บัสสาวะน้อยลง ถ้าไม่รีบรักษา คนป่วยจะมีอันตรายถึงตายภายใน ๖ ชั่วโมง

วิธีป้องกันรักษาทำได้โดย

- ๑) ฉีดวัคซีนป้องกันอหิวาตกโรค
- ๒) อย่ารับประทานอาหารที่มีแมลงวันตอม
- ๓) รับประทานอาหารที่สุกใหม่ ๆ
- ๔) ดื่มน้ำที่ต้มสุกแล้ว
- ๕) ลวกเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการกินดื่มน้ำร้อน
- ๖) เมื่อท้องร่วง ควรรักษาโดยเร็ว
- ๗) จัดเศษอาหารโดยฝังหรือเผาเสีย
- ๘) ถ้ามีผู้ป่วยให้รีบนำส่งโรงพยาบาล และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทันที

๒. ไช้จับสันมีอาการอย่างไร ?

คนที่ป่วยเป็นโรคไช้จับสัน จะมีอาการเป็นไข้ตัวร้อน หนาวสั่นจนต้องห่มผ้า กระหายน้ำ อ่อนเพลีย คอแห้ง เหงื่อออก เมื่อไข้ลดลงถึงกับต้องรีบเอาผ้าห่มออกทันที ไช้อาจจับวันเว้นวัน หรือจับ ๒ วันเว้น ๒ วัน หรือจับวันเว้น ๒ วัน และอาจจะจับทุกวันก็ได้ ถ้าเป็นอยู่นานผู้ป่วยจะกลายเป็นคนพิการไปก็ได้

วิธีป้องกันรักษา

- ๑) ช่วยกันทำลายแหล่งน้ำ ที่เพาะพันธุ์ยุง ทุกแห่ง
- ๒) ถางหญ้ารอบ ๆ บริเวณบ้านให้เตียน อย่าให้เป็นที่อยู่อาศัยของยุง
- ๓) กางมุ้งเวลานอนเสมอ
- ๔) จัดบ้านให้สะอาดให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ๕) เมื่อเป็นไข้ให้รีบรักษา

๓. กาฬโรคมีอาการอย่างไร ?

คนที่จะเป็นกาฬโรค ขั้นแรกจะเป็นไข้ ตัวร้อนจัด ปวดศีรษะอย่างแรง อ่อนเพลีย กระหายน้ำ คลื่นไส้ ปวดตามเนื้อตัว แขนขา โดยมากภายใน ๒ วัน จะมีอาการเพ้อคลั่งกระสับกระส่าย นอนไม่หลับ ปวดบั้นเอวและตามแขน อาเจียนและมีต่อมน้ำเหลืองพอง เมื่อต่อมน้ำเหลืองพองเต็มที่ จะแตก น้ำหนองไหลออกมาเมื่อถึงขั้นนี้ถ้ารักษาไม่หายคนไข้อาจถึงตายทันที

วิธีป้องกันรักษา

- ๑) กำจัดหนูและที่อยู่ของหนู
 - ๒) จัดบ้านเรือนให้สะอาด อย่าให้เป็นที่อยู่ของหนู
 - ๓) ถ้ามีผู้ป่วยในบ้าน แยกผู้ป่วยไว้ต่างหาก แล้วรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน
 - ๔) อย่าคลุกคลีกับผู้ป่วย
 - ๕) อย่าใช้ของร่วมกับผู้ป่วย
๔. ใช้ทรพิษมีอาการอย่างไร ?

ใช้ทรพิษหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ฝีดาษ” เป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง คนที่ป่วยเป็นโรคนี้จะมีอาการเริ่มจากปวดศีรษะจัด มีไข้สูง หนาวสั่นและอาเจียน ปวดตามเนื้อตามตัวและกระสับกระส่าย เพ้อคลั่ง อ่อนเพลีย อาการจะกำเริบขึ้นทุกที ๆ จนปรากฏผื่นแดงขึ้นตามหน้า ตามตัว ผื่นนี้มีลักษณะใส เมื่อผื่นขึ้นเต็มที่ใช้จะลุด เม็ดผื่นจะโตขึ้นเรื่อย ๆ ข้างในมีน้ำเหลืองและจะกลายเป็นหนอง ผู้ป่วยจะปรากฏเม็ดผื่นเต็มตัว ถ้าไม่ตายก็จะมีแผลเป็นขึ้นตามตัว

วิธีป้องกันรักษา

- ๑) เมื่อมีผู้ป่วยในบ้าน ให้แยกผู้ป่วยไว้ต่างหาก
- ๒) อย่าคลุกคลีกับผู้ป่วย
- ๓) อย่าถูกน้ำมูกน้ำลาย หรือน้ำเหลืองของผู้ป่วย
- ๔) อย่าใช้ของร่วมกับผู้ป่วย
- ๕) ปลูกฝีป้องกัน
- ๖) รีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. สอนทบทวนนักศึกษาถึงประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้วเล่าสู่กันฟัง
๒. สอบถามปัญหา สาเหตุที่เกิดแห่งโรค และวิธีป้องกัน
๓. เชิญวิทยากรมาบรรยาย
๔. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเรื่อง จดลงสมุด
๕. หาภาพประกอบติดให้นักศึกษาดู

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. ภาพยนตร์ สไลด์
๓. เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ
๔. หนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ

บทที่ ๓

การรักษาความสะอาด เพื่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักการรักษาความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัย
๒. เพื่อให้รู้จักรักษาความสะอาดของสถานที่สาธารณะสถาน
๓. เพื่อให้รู้จักความปลอดภัยจากความสะอาด

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. การรักษาความสะอาดของร่างกาย

เราต้องรักษาความสะอาดของร่างกาย ทุกส่วน ตั้งแต่มือ เท้า เล็บ
ผม ไม่ให้สกปรก แปร่งพัน อาบน้ำ ฟอกสบู่และสระผมให้สะอาด จะ
ทำให้เรารู้สึกสบาย มีหน้าตาผ่องใส ผิวพรรณสะอาด อาจจะเรียกได้ว่า
“สะอาดกาย เจริญวัย สะอาดใจ เจริญสุข”

๒. การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม

เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เป็นสิ่งจำเป็นที่เราใช้อยู่ทุกวัน ดังนั้นเราจึง
ควรจะทำความสะอาดเสมอ โดยการซักฟอก หรือผึ่งแดด ทั้งนี้ยังเป็น
การทำลายเชื้อโรคบางชนิดได้อีกด้วย

๓. การรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย คือบ้านเรือน จำเป็นต้องรักษาความสะอาดของบ้านเรือน
ให้สะอาดอยู่เสมอ โดยการปัดกวาด เช็ดถู พื้นฝา กวาดหยากไย่ตามมุม

ห้องหรือเพดาน และเก็บข้าวของให้เป็นระเบียบเรียบร้อยให้เข้าทำนองที่
ว่า “เก็บง่าย หายง่าย ดูงามตา”

๔. การรักษาความสะอาดของสาธารณสถาน

สาธารณสถาน คือสถานที่ทั่วไป ไม่เป็นของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
โดยเฉพาะเราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมกันช่วยเหลือให้สาธารณสถานสะอาด
อยู่เสมอเพราะถ้าหากไม่รักษาให้สะอาด นอกจากจะไม่น่าดูแล้ว ยังทำให้เกิด
โรคเก้กันจำนวนมากได้อีกด้วย

๕. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ผู้ที่ทำงานได้ดั่งนั้น จะต้องมึร่างกายแข็งแรงปราศจากโรค ทุกคน
จึงต้องระมัดระวังรักษาตนเอง ให้ปลอดภัยจากอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บ
และเนื่องจากเรายู่รวมกันมาก ๆ การทำอะไร จึงต้องคิดถึงความปลอดภัย
ของผู้อื่นด้วยเช่น- การทิ้งซากสัตว์หรืออุจจาระลงแม่น้ำลำคลอง ทำส้วม
ไวริมแม่น้ำ ทิ้งขยะมูลฝอยในถนน ทิ้งหมกนัยยอมทำให้ผู้อื่นเกิดโรค และ
ในที่สุดจะเกิดอันตรายแก่เรากด้วย

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้นักศึกษาอภิปรายถึงเรื่องความสะอาด ควรทำอะไร
๒. สนทนาเกี่ยวกับการหาทางรักษาความสะอาดของร่างกาย เกษสถานและ
สาธารณสถาน
๓. สนทนาเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ควรทำอะไร
๔. หาภาพประกอบมาติดให้ดู
๕. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุป จดลงในสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. ภาพยนตร์ หรือสไลด์
๓. หุ่นจำลอง
๔. เอกสารหรือหนังสืออื่น ๆ ที่สามารถหาได้

บทที่ ๕

ยาสามัญทั่ว ๆ ไปที่ใช้ประจำบ้าน และสรรพคุณของยานั้น ๆ

ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑. เพื่อให้รู้จักยาสามัญต่าง ๆ
๒. เพื่อให้รู้จักเก็บและรักษายาไว้ในที่ ๆ ปลอดภัย
๓. เพื่อให้สามารถใช้ยาได้ถูกต้อง

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. ยาเป็นสิ่งจำเป็นแก่เรามาก เพราะถ้ามีการเจ็บป่วยขึ้น ยาจะช่วยผู้ป่วยให้มีอาการดีขึ้น หรือหายเป็นปกติ ซึ่งในแต่ละบ้านควรมียาที่จำเป็นไว้ใช้ เพื่อจะได้ทำการรักษาได้ทันทั่วทั้งที่
๒. ยาที่จำเป็นควรมีไว้ประจำบ้านได้แก่

๑) ยาแก้ปวดต่าง ๆ

- ยาแอสไพริน แก้ปวดศีรษะ และแก้ไข้ต่าง ๆ
- ยากิวินิน แก้ไข้จับสั่นโดยตรง
- เหล้าสระแห่น แก้ปวดท้องและจุกเสียด
- กฤษณากลั่น แก้ปวดท้องและท้องร่วง

๒) ยาใส่แผลสด

- ทิงเจอร์ไอโอดีน
- ยาแดง

๓) ยาทาแก้ปวด

- น้ำมันระกำ แก้ฟกช้ำ
- น้ำมันหม่อง แก้พิษแมลงกัดต่อย

๔) ยาต้มแก้เป็นลม

- แอมโมเนีย

๕) ยาล้างแผล

- ท่างทับทิม
- กอซอล

๖) ยาระบาย

- ดีเกลือ

นอกจากยาต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ อาจจะมียาอื่น ๆ ที่จำเป็นอีก แล้วแต่ลักษณะของท้องเดินหรือครอบครัว ซึ่งอาจหาไว้ใช้ได้ตามความเหมาะสม

๓. ให้รู้จักวิธีใช้ยาต่าง ๆ (ดูคำอธิบายวิธีใช้ในฉลากยานั้น ๆ)

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. สันทนาถึงเรื่องโรคร้ายต่าง ๆ ว่าเกิดขึ้นเพราะอะไร ?
๒. อภิปรายถึงเรื่องยาต่าง ๆ ที่ทุกคนมีในบ้าน
๓. นำตัวอย่างยาเท่าที่สามารถนำมาได้ ให้นักศึกษาดู
๔. แนะนำวิธีใช้ยา ก่อนใช้ยา และวิธีเก็บยาไว้ให้ปลอดภัย
๕. เชิญวิทยากรมาบรรยาย
๖. ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุป ให้นักศึกษาจดลงสมุด

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
 ๒. ภาพยนตร์ สไลด์
 ๓. ขອງจริงหรือขອງจำลอง
 ๔. เอกสารประกอบอื่น ๆ
-

ประมวลการสอนวิชาเกษตรกรรมเบื้องต้น

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้มีความรู้และมีทักษะ เกี่ยวกับการเกษตรเบื้องต้น ได้แก่การเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์
๒. สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับปรุงการเกษตรที่กำลังทำอยู่ให้ได้ผลดีขึ้น
๓. ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่เพิ่มขึ้น
๔. ให้เข้าใจปัญหา-อุปสรรค และวิธีแก้ไขการเกษตรในชนบท
๕. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างหาความเพลิดเพลินจากการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ตอนที่ ๑ การทำสวนครัว

เนื้อหาที่จะสอน

๑. ประโยชน์ของการทำสวนครัว
๒. การเลือกสถานที่
๓. ดิน
 - ก. คุณภาพของดิน
 - ข. การปรับปรุงดิน
๔. เครื่องมือ
 - ก. วิธีใช้
 - ข. การเก็บรักษาเครื่องมือ
๕. ชนิดของพืชต่าง ๆ ที่ควรปลูก
๖. การปลูก
 - ก. การเตรียมดิน
 - ข. การเพาะ
 - ค. การย้ายปลูก
 - ง. การบำรุง
๗. การปฏิบัติบำรุงพืช
 - ก. การรดน้ำ
 - ข. การพรวนดิน

ค. การใส่ปุ๋ย

ง. การป้องกันและกำจัดศัตรู

๘. ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ และวิธีใช้

ก. ปุ๋ยคอก

ข. ปุ๋ยพืชสด

ค. ปุ๋ยวิทยาศาสตร์

๙. การขยายพันธุ์พืช (การตอน)

ก. อุปกรณ์การตอน

ข. การเลือกกิ่งที่จะตอน

ค. วิธีตอน

ง. การปลุกกิ่งตอน

จ. ประโยชน์

ตอนที่ ๒ การเลี้ยงสัตว์

เนื้อเรื่องที่สอน

๑. ชนิดของสัตว์เลี้ยง มี เป็ด ไก่ หมู ปลา วัว

๒. การเลี้ยงดู

ก. เรือนโรงและที่อยู่อาศัย

ข. การให้อาหาร

๓. การคัดเลือกพันธุ์และการผสมพันธุ์

๔. การตอนไก่-หมู

๕. โรคระบาดไก่-หมู

๕.๑ โรคระบาดไก่

ก. โรคนิวคัสเซิล

ข. โรคอหิวาต์ไก่อ

ค. โรคฝีดาษ

๕.๒ โรคระบาดหมูที่สำคัญ

ก. กาฬโรคหมู

ข. อหิวาต์หมู

ค. โรคท้องร่วงของลูกหมู

ง. โรคโลหิตจาง ฯลฯ

๖. การป้องกันทั่ว ๆ ไป

ก. จัดทำความสะอาดที่อยู่อาศัย

ข. ให้อาหารเพียงพอ เพื่อสร้างความต้านทานต่อโรค

ค. ฉีดวัคซีนป้องกัน

ง. ถ่ายพยาธิ ๒-๓ เดือนต่อครั้ง

จ. อย่าให้โรคเข้ามาในฝูง โดยป้องกัน นก สุนัข หนู ฯลฯ

ฉ. ถ้าสงสัยว่าสัตว์ตัวใดป่วยเป็นโรค รีบแยกออกจากฝูง แล้วติดต่อสัตวแพทย์อำเภอ หรือจังหวัด เพื่อหาทางป้องกันรักษา ถ้าตายเผาหรือฝังเสีย

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อภิปรายถึงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อหาทางแก้ไข
๒. หาภาพ พืช หรือสัตว์ตัวอย่าง ที่มีลักษณะเป็นพันธุ์ดี มาติดไว้ที่บอร์ดให้ดู
๓. สาธิตการใช้ปุ๋ย การพ่นยาปราบพืชศัตรู การตอนพืช การตอนสัตว์ให้ดูเป็นตัวอย่าง
๔. ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความชำนาญให้มากขึ้น
๕. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำสวนครัว และอาจหาเอกสารเกี่ยวกับการทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์แจกให้นักศึกษา เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

๖. พาไปศึกษานอกสถานที่ ที่เกี่ยวกับการเกษตร เช่น - โรงเรียนเกษตรกรรม
ที่ทำการเกษตรจังหวัด หรือหน่วยยุวกสิกร
๗. จัดให้มีการประกวดพืช และสัตว์เป็นครั้งคราวตามโอกาส

อุปกรณ์

๑. ภาพโปสเตอร์
๒. ภาพวาดหรือภาพถ่าย
๓. หุ่นจำลองหรือของจริง
๔. ภาพยนตร์หรือสไลด์
๕. เอกสารเผยแพร่ของกรมปศุสัตว์
๖. เอกสารเผยแพร่ของกรมกสิกรรม
๗. เอกสารเผยแพร่ของกรมประมง
๘. เอกสารเผยแพร่ของหน่วยยุวกสิกร
๙. เอกสารเผยแพร่ของกรมส่งเสริมการเกษตร

ประมวลการสอนวิชาหัตถกรรม

การเรียงลำดับแขนงก่อนหลัง

๑. เย็บปักถักร้อย ๒. การเรือน ๓. การจักสาน (ร่วมกัน)
๔. เครื่องปั้น ๕. ประติมากรรมวัสดุที่มีในท้องถิ่น (ร่วมกัน) ๖. ช่างไม้
๑. วิชา เย็บ ปัก ถัก ร้อย

ความมุ่งหมาย

๑. ส่งเสริมให้มีความประณีต ละเอียต รักสวยรักงาม
๒. ให้มีความรู้ความสามารถในการเย็บ ปัก ถัก ร้อย
๓. ส่งเสริมการใช้มือให้เป็นประโยชน์ และสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ให้รู้จักใช้วัสดุอื่นหรือเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้และเครื่องประดับได้

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

การเย็บ

๑. ฝึกหัดเย็บตะเข็บต่าง ๆ และทราบว่าตะเข็บชนิดใดใช้กับการเย็บเครื่องใช้ประเภทไหน และสามารถเย็บให้เสร็จเป็นชิ้นงานได้ เช่น -

ตะเข็บเนา ก่อนที่จะเย็บเสื้อผ้าหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องเนาริมผ้าให้เรียบร้อย ก่อนที่จะเย็บ

ตะเข็บคันถอยหลัง ใช้สำหรับเย็บเสื้อผ้า เครื่องใช้ต่าง ๆ แทนจักรเย็บผ้า

ตะเข็บเข้ถ้ำ ใช้สำหรับเย็บตะเข็บตัวเสื้อและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ไม่ต้องการให้เห็นริมผ้า เช่น-ตะเข็บเสื้อเชิ้ตขาวาย ฯลฯ

ตะเข็บปักแคะ ใช้สำหรับเย็บเสื้อ กางเกง หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ต้องการให้ตะเข็บมีความทนทาน ไม่ขาดง่าย เช่น-ตะเข็บเสื้อตรวราชการ เสื้อเชิ้ต ฯลฯ

ตะเข็บสอยเห็นรอย ใช้สำหรับสอยริมผ้า กางเกง สบง จีวรพระ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ

ตะเข็บสอยไม่เห็นรอย ใช้สำหรับสอยริมผ้าที่ไม่ต้องการให้เห็นเส้นด้าย เช่น ชายเสื้อ ชายกระโปรง สบงเสื้อ ฯลฯ

๒. รู้จักซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องใช้ด้วยวิธีต่าง ๆ ด้วยมือ เช่นการปะ การตาม การชุนลายสานขัด ลายสอง

การปัก

๑. ฝึกหัดการปักแบบต่าง ๆ ที่ง่าย ๆ เช่น - ปักลูกโซ่ ปักเดินเส้น ปักสาน ปักดอกเกตุ ปักคัตเว็ค ปักเต็ม

๒. ฝึกหัดปักเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น - ปักผ้าเช็ดหน้า ปักเสื้อเด็กอ่อน ปักปลอกหมอน ผ้าคลุมเตียง ผ้าคลุมวิทยุ ผ้า màn ต่าง ๆ ฯลฯ

การถัก

๑. ฝึกหัดถักรังคัมเสื้อ

๒. ฝึกหัดถักโครเชต์ริมผ้าเช็ดหน้า ริมเสื้อชั้นใน ผ้าคลุมวิทยุ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ประจำบ้าน

๓. ฝึกหัดถักลูกไม้ริมด้วยแท่ง ตัดปักเสื้อ ผ้าเช็ดหน้า ผ้ารองจาน ฯลฯ

๔. ฝึกหัดถักนิตติ้ง ลายนิตเฟอว์ ทำถุงมือ ถุงเท้าเด็กอ่อน ผ้าพันคอ เสื้อกันหนาว ฯลฯ

๕. ฝึกหัดถักจากวัสดุต่าง ๆ เช่น ป่าน ปอ เชือกกล้วย ฯลฯ เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ

ร้อย

๑. ร้อยตาข่ายอย่างง่าย ๆ

๒. ให้รู้จักการร้อยมาลัยดอกไม้สดและดอกไม้แห้ง

๓. รู้จักท้าวตดต่าง ๆ ที่ทำได้ เช่น หลอดฟาง เศษกระดาษ ประดิษฐ์เป็นรูปต่าง ๆ ร้อยเป็นเครื่องใช้ ฯลฯ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แนะนำให้ผู้เรียนได้รู้จักอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเย็บ บัก ถัก ร้อย
๒. ครูผู้สอนสาธิตวิธีเย็บบัก ถัก ร้อย แบบต่าง ๆ ให้ดู
๓. ให้ผู้เรียนนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาฝึกหัด ซ่อมแซม
๔. ให้ฝึกหัดลอกลายต่าง ๆ ซึ่งใช้ในการปักแบบต่าง ๆ
๕. ให้ฝึกปฏิบัติหาความชำนาญในการ เย็บ บัก ถัก ร้อย
๖. นำผลิตภัณฑ์ที่ทำสำเร็จแล้วจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราว

อุปกรณ์

๑. ให้ผู้เรียนเตรียมอุปกรณ์การ เย็บ บัก ถัก ร้อย เช่น-ด้ายเข็ม ไหมปัก สีต่าง ๆ ฯลฯ
๒. ให้ผู้เรียนเตรียมผ้า กรรไกรสำหรับตัด
๓. ครูผู้สอนนำสมุดภาพเกี่ยวกับการ เย็บ บัก ถัก ร้อย มาให้ดูเป็นตัวอย่าง
๔. นำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมาให้ดูเป็นตัวอย่าง
๕. หนังสือลาย บัก ถัก ร้อย แบบต่าง ๆ

๒. วิชาการเรือนและการครัว

ความมุ่งหมาย

๑. ให้มีนิสัยรักและขยันทำงานบ้าน
๒. ให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติหน้าที่เบื้องต้นของแม่บ้าน
๓. ให้รู้จักการประกอบ, การถนอม, การจัดอาหาร และมรรยาทในการรับประทานอาหาร
๔. ให้รู้จักประหยัดเวลา แรงงาน และทรัพย์สินสมบัติของครอบครัว
๕. ให้รู้จักรักษาคูณค่าของอาหาร
๖. ให้รู้จักการดูแลเลี้ยงดูเด็กให้ถูกหลักอนามัย

เนื้อหาที่จะสอน

อาหาร

๑. การรักษาความสะอาดอาหารและภาชนะ
๒. ชนิดและคุณค่าของอาหารที่รับประทาน
๓. ให้รู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์
๔. ให้รู้จักกำหนดรายการอาหาร
๕. การจัดโต๊ะอาหาร
๖. การประกอบอาหารและถนอมอาหาร
๗. มารยาทในการรับประทานอาหาร

บ้าน

๑. เครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้านตลอดจนวิธีใช้
๒. การรักษาความสะอาดบ้านและบริเวณ
๓. การประหยัดเวลา แรงงาน และทรัพย์
๔. การประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้านและรู้จักตกแต่ง

การเลี้ยงเด็ก

๑. การปฏิบัติตนระหว่างมีครรภ์
๒. เย็บเครื่องใช้สำหรับเด็ก
๓. รู้จักเลี้ยงเด็กและฝึกเด็ก
๔. การให้อาหารเด็ก
๕. ให้อ่านเพลงสำหรับเด็ก
๖. ให้รู้จักการปฐมพยาบาล

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. อภิปรายเรื่องอาหารและหลักโภชนาการ
๒. ตัดภาพอาหารหลัก ๕ หมู่ของไทย
๓. ฝึกปฏิบัติการประกอบอาหาร

๔. สถิติการทำงานให้ดู เช่น - การจัดโต๊ะอาหาร การอาบน้ำเด็ก
๕. ฝึกกำหนดรายการอาหาร
๖. ให้รวบรวมเพลงเด็ก ๆ
๗. การศึกษานอกสถานที่ ดูการจัดบ้าน
๘. อธิบายภาคทฤษฎี

อุปกรณ์

๑. สิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น - ผ้านก้นเปื้อน ผ้าจับหม้อ กะทะ ไม้กวาดขนไก่ ดอกไม้จากเศษวัสดุ
๒. สมุฏภาพการจัดบ้าน
๓. ตัวอย่างเครื่องใช้เด็กอ่อนครบชุด
๔. ตัวอย่างยาประจำบ้าน
๕. ภาพอาหารหลัก ๕ หมู่
๖. อาหารตัวอย่างหรือของจริง

๓. งานจักสาน

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รู้จักนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาประดิษฐ์ให้เป็นประโยชน์แก่ครอบครัว และอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมให้มีใจรักและปรับปรุงอาชีพพื้นเมืองประเภทนี้
๓. ส่งเสริมให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๔. ส่งเสริมให้รู้จักสงวนและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

รายละเอียดของเนื้อเรื่อง

๑. คุณค่าทางความงามของไม้ไผ่ หวาย ฯลฯ
๒. ชนิดและคุณสมบัติของไม้ไผ่ หรือวัสดุจักสานที่มีในท้องถิ่น

๓. การเลือกตัดไม้ไผ่ หวาย เพื่อนำมาใช้ในการจักสาน เช่น - อายุ โรคต่าง ๆ
ฤดูตัด วิธีตัด วิธีรักษาผิว

๔. การเตรียมไม้ไผ่และหวายก่อนจะนำมาใช้ในการจักสาน เช่น - การผึ่งแดด
ไม้ไผ่ทั้งลำ วิธีตัดเป็นท่อน ๆ วิธีต้ม วิธีลนไฟ วิธีป้องกันมอดทำลายต้นไม้ไผ่ วิธีป้องกันรา

๕. การผ่าไม้ จักตอก เหลา เลียศ

๖. ให้รู้จักสานลายขึ้นกันชนิตง่าย ๆ เช่น ลายขัด ลายตาชะลอ ลายหัวสุม ฯลฯ

๗. การเข้าขอบแบบต่าง ๆ

๘. วิธีผูกหวาย เช่น หัวแมลงวันชั้นเดียว และสองชั้น

๙. วิธีย้อมสี วิธีทาคั้วน้ำมันทาไม้ วิธีแต่งผิวด้วยกรดต่าง ๆ

๑๐. วิธีใช้ วิธีเก็บและรักษาเครื่องมือที่ใช้ในงานจักสาน

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ฝึกให้รู้จักสังเกตการสาธิตของครูหรือจากผู้มีความชำนาญที่ทำเป็นอาชีพ
๒. ให้มีโอกาสฝึกปฏิบัติมาก ๆ เพื่อความชำนาญ
๓. ให้มีการวิจารณ์ผลงาน เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการและแบบอย่างที่ต้อง
๔. ควรจัดให้มีการประกวด เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจตามโอกาส

อุปกรณ์

๑. ตัวอย่างวัสดุต่าง ๆ เช่น - ไม้ไผ่ชนิดต่าง ๆ หวายชนิดต่าง ๆ
๒. ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานต่าง ๆ
๓. เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น - มีดตอก เครื่องมือเลื่อย กรรไกร เลื่อย

สำหรับตัดไม้

๔. อุปกรณ์ในการตกแต่ง เช่น - น้ำมันทาไม้ สีย้อมกรดต่าง ๆ
๕. อุปกรณ์ในการเตรียมไม้ไผ่ เช่น - ที่สำหรับต้มไม้ไผ่ เครื่องมือ ตวง ชั่ง ฯลฯ

๔. เครื่องบนดินเผา

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รู้จักคุณค่าของดินเหนียวอันเป็นทรัพยากรในท้องถิ่น
๒. ให้มีความรู้และสามารถทำของที่ใช้เป็นประโยชน์อย่างง่ายจากดินเหนียว
๓. ให้รู้จักคุณค่าและประโยชน์ของเครื่องปั้นดินเผาและแนวทางเตรียมอาชีพ

เนื้อเรื่องที่สอน

๑. ลักษณะของดินที่จะนำมาทำเครื่องปั้นดินเผาได้
๒. การเตรียมดิน การกรอง การเหยียบ การนวด และการเก็บรักษาดิน
๓. วิธีปั้นแบบต่าง ๆ เช่น - ปั้นแบบหมุน วิธีกด วิธีแผ่และการตากภาชนะ

ที่เสร็จแล้ว

๔. วิธีเตรียมน้ำเคลือบ เช่น - การบด การกรอง ภาชนะที่ใช้เก็บ ฯลฯ
๕. วิธีเผาดินธรรมดาและการเผาเคลือบ
๖. วิธีใช้และการเก็บเครื่องมือต่าง ๆ เกี่ยวกับงานเครื่องเคลือบดินเผา
๗. อันตรายต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ให้เรียนรู้ด้วยวิธีสังเกตจากการสาธิตเป็นส่วนใหญ่ และการอธิบายเป็นส่วนประกอบ

๒. ให้ฝึกปฏิบัติหาความชำนาญในกรรมวิธีต่าง ๆ ให้มากที่สุดในเรื่อง วิธีปั้นแบบหมุน วิธีกรองดิน นวดดิน เตรียมน้ำเคลือบและวิธีเผา

๓. ฝึกให้รู้จักสังเกตหาเหตุผลข้อเสียหายและข้อดี จากผลงานที่ได้ฝึกปฏิบัติโดยวิธีการจดบันทึกและเปรียบเทียบเป็นคราว ๆ ไป

๔. ฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต ระมัดระวังอันตรายอันอาจเกิดขึ้นทุกขณะในเวลาปฏิบัติงาน

๕. ฝึกให้รู้จักพิจารณาความแตกต่างกันของเครื่องปั้นดินเผาชนิดต่าง ๆ เพื่อให้รู้จักคุณค่าทั้งในด้านความงาม วัสดุที่ใช้และความสามารถในการผลิต

อุปกรณ์

๑. ดินเหนียวจากแหล่งต่าง ๆ ที่หาได้
๒. เครื่องมือในการปั้น เช่น แป้นหมุน แบบพิมพ์พลาสติก ลวดตัดดิน
๓. โถรงสำหรับบด
๔. ภาชนะที่ใส่น้ำเคลือบ
๕. พู่กัน
๖. ตะแกรงสำหรับร่อน
๗. เครื่องมือในการเผา เครื่องวัดความร้อน
๘. วัสดุตัวอย่าง มี ขี้เถ้า ฟาง แกลบ หรือหินบดละเอียด ทรายละเอียดต่าง ๆ
๙. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่เอามาจากถิ่นต่าง ๆ
๑๐. มีแบบสำหรับจดบันทึกผลงานที่ทำแต่ละครั้ง

๔. งานไม้

ความมุ่งหมาย

๑. ให้รู้จักไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
๒. ให้รู้จักใช้ การเก็บรักษา การซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้และความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงาน
๓. รู้จักทำสิ่งของเครื่องใช้ได้ง่าย ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

เนื้อเรื่องที่จะสอน

๑. ไม้

- ๑.๑ ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
- ๑.๒ ไม้เนื้ออ่อน ไม้เนื้อแข็ง

- ๑.๓ การตัดไม้
- ๑.๔ การจักไม้
- ๑.๕ การผึงไม้
- ๑.๖ การเก็บรักษาไม้
- ๑.๗ การเลือกไม้ให้เหมาะสมกับงาน

๒. เครื่องมือช่างไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในท้องถิ่น เช่น - เครื่องมือแกะและ
วัด ค้อน สิว ขวาน บัง เลื่อยลันดา เลื่อยยก ฯลฯ

- ๒.๑ วิธีใช้
- ๒.๒ การเก็บรักษา
- ๒.๓ การลับ แต่ง และซ่อมแซม
- ๒.๔ การรักษาความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงาน

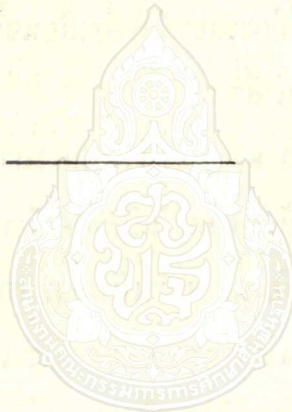
๓. การเข้าและต่อไม้
๔. การเพลาไม้
๕. การทาสีและทาเคลือบ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูควรอธิบายพร้อมทั้งสาธิตแล้วให้ปฏิบัติตาม
๒. ครูควรให้ปฏิบัติมาก ๆ เพื่อฝึกทักษะในงานไม้ ส่วนทฤษฎีสอนเฉพาะที่
เห็นว่าจำเป็น
๓. พาไปศึกษานอกสถานที่ เยี่ยมเยียนผู้ประกอบการอาชีพช่างไม้ที่อยู่ใกล้เคียง
๔. งานที่กำหนดให้ฝึกปฏิบัติ การให้ทำตามความต้องการและความสนใจของผู้
เรียน ความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งของที่ทำแล้วนำ
ไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้ เช่น - ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ เติงแบบง่าย ๆ การซ่อมแซม
บ้านอย่างง่าย ๆ เช่น - ซ่อมพื้น ฝา บันได
๕. ควรให้ผู้เรียนนำสิ่งของเครื่องใช้ที่ชำรุด เช่น - โต๊ะ เก้าอี้มาซ่อมแซม
๖. นำผลิตภัณฑ์มาจัดนิทรรศการตามโอกาสอันควร

อุปกรณ์

๑. เครื่องมือช่างไม้ชนิดต่าง ๆ
๒. โต๊ะไสไม้
๓. ตัวอย่างไม้ชนิดต่าง ๆ
๔. ตัวอย่างการเข้าไม้และต่อไม้แบบต่าง ๆ
๕. ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
๖. ไม้และวัสดุฝึกหัดอื่น ๆ
๗. หนังสือค้นคว้าเกี่ยวกับงานไม้และแบบรูปต่าง ๆ

ระเบียบสอบไล่ตามหลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่วัยภาคต้น

ด้วยกระทรวงธรรมการ เห็นเป็นการ สมควร ที่จะวาง ระเบียบ การสอบไล่ ตามหลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่วัยภาคต้นขึ้นไว้ จึงได้วางระเบียบการสอบไล่ไว้ดังต่อไปนี้ -

ข้อ ๑. ภาคเรียน

ภาคเรียนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบ่งออกเป็นสองภาค คือ ภาคต้นกับภาคปลาย เมื่อเรียนจบภาคต้น ก็มีการสอบไล่เพื่อเลื่อนชั้น เมื่อเรียนจบภาคปลายก็มีการสอบไล่เพื่อรับประกาศนียบัตรหนึ่งสัปดาห์

ข้อ ๒. การกำหนดเวลาสอบ

การสอบไล่ในภาคต้นให้เริ่มก่อนวันปิดภาคเรียน ๗ วัน

ข้อ ๓. ผู้ดำเนินการสอบ

ผู้ดำเนินการสอบให้ขึ้นไปตามระเบียบการโรงเรียนผู้ใหญ่ของกระทรวงธรรมการ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ข้อ ๕ เว้นแต่ที่โรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้สมทบสอบทางจังหวัด

ข้อ ๔. สถานที่สอบ

โดยปกติให้ใช้โรงเรียนเป็นสถานที่สอบ แต่ผู้ดำเนินการสอบอาจกำหนดสถานที่สอบแห่งอื่นก็ได้แล้วแต่กรณีเหมาะสม

ข้อ ๕. การควบคุม

ให้ผู้ดำเนินการสอบจัดเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมการสอบให้ดำเนินไป โดยเรียบร้อย

ข้อ ๖. การสมทบสอบ

เอกชนอาจเข้าสมทบสอบได้ โดยยื่นใบสมัครทางโรงเรียนผู้ใหญ่ ซึ่งคนประสงค์จะสมัครสอบ ก่อนหน้าวันสอบ ๑ เดือน การสมัครสอบนี้ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑. กติกาของผู้เข้าสอบ

ผู้เข้าสอบจะต้องปฏิบัติดังนี้ —

๑. จะต้องไม่กระทำการทุจริต
๒. ต้องไม่ทำเสียงดังหรือสนทนากันในเวลาสอบ
๓. ต้องไม่ช่วยเหลือผู้อื่นในเวลาสอบ
๔. ต้องไม่กระทำการอันใดที่ทำให้การสอบขาดความเรียบร้อย
๕. ต้องปฏิบัติตามวินัยของผู้เรียนทั้งปรากฏในระเบียบการโรงเรียนผู้ใหญ่

ข้อ ๒. การทำข้อสอบ

ให้ผู้ดำเนินการสอบ เป็นผู้จัดทำ ข้อสอบ สำหรับโรงเรียน ที่อยู่ในความรับผิดชอบ
ของตน

ข้อ ๓. การสอบได้

การสอบได้ในภาคนี้แบ่งออกได้เป็นสามอย่าง 'คือ —

๑. การสอบอ่าน
๒. การสอบเขียน
๓. การสอบปากเปล่า

๑. การสอบอ่าน

ก. อ่านจากหนังสือเรียนที่มีข้อความระหว่าง ๘ ถึง ๑๒ บรรทัด หรือเป็นจำนวนประมาณ ๑๐๐ คำ ให้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ข. อ่านจากหนังสืออื่น เช่น หนังสือพิมพ์หรือข้อความที่ผู้สอบเรียบเรียงขึ้นใหม่ ข้อความยากง่ายไม่เกินหนังสือเรียน และมีความยาวไม่เกิน ๖๐ คำ ให้เวลาอ่านไม่เกิน ๑๐ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

๒. การสอบเขียน

ก. กัดลายมือจากบทใดบทหนึ่งในหนังสือเรียน มีข้อความไม่เกิน ๕ บรรทัด หรือคัดถ้อยคำเป็นจำนวนประมาณ ๕๐ คำ ให้เวลา ๑๕ นาที คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ข. เขียนตามคำบอกจากบทใดบทหนึ่งในหนังสือเรียน มีข้อความยาวประมาณ ๕๐ คำ หรือประมาณ ๕ บรรทัด ให้เวลา ๓๐ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ก. ให้เรียงความหรือแต่งจดหมายสั้น ๆ ง่าย ๆ มีข้อความยาวประมาณ ๕๐ คำ
ใช้เวลา ๓๐ นาที คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

๓. การสอบปากเปล่า

ก. ตอบคำถามเรื่องที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และสุขศึกษา
อย่างน้อย ๕ คำถาม ใช้เวลา ๑๐ คะแนน คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ข. ตอบคำถามเกี่ยวกับเลขคณิตในใจ และมาตราชั่ง ตวง วัด อย่างน้อย
๓ คำถาม ใช้เวลา ๑๐ นาที คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน รวมสอบ ๒ อย่าง คะแนนรวม
๑๐๐ คะแนน

ข้อ ๑๐. การวินิจฉัย

อ่าน ให้นิพนธ์ว่าอ่านชัดหรือไม่ วรรคตอนถูกต้องหรือไม่ มีความนับไวเมื่อเห็น
คำก็อ่านได้หรือไม่ และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านเพียงใด

คัด ให้นิพนธ์ความงาม ส่วนของอักษร และคำผิด

เขียน ให้นิพนธ์คำผิดแต่อย่างเดียว

แต่ง ให้นิพนธ์เนื้อเรื่องและสำนวน

เลขคณิตในใจ ให้นิพนธ์ผลลัพธ์

เบ็ดเตล็ด ให้นิพนธ์ความเข้าใจว่าถูกต้องเพียงใด

ข้อ ๑๑. หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(สำหรับคะแนนเต็ม ๑๐)

ดีมาก	ให้	๑๐	คะแนน
ดี	„	๘ - ๙	„
พอใช้	„	๖ - ๗	„
ยังไม่พอใช้	„	๔ - ๕	„
อ่อน	„	๒ - ๓	„
อ่อนมาก	„	๐ - ๑	„

(สำหรับคะแนนเต็ม ๒๐)

ดีมาก	ให้	๑๘ - ๒๐	คะแนน
ดี	„	๑๖ - ๑๗	„
พอใช้	„	๑๑ - ๑๕	„
ยังไม่พอใช้	„	๘ - ๑๐	„
อ่อน	„	๕ - ๗	„
อ่อนมาก	„	๑ - ๔	„

ข้อ ๑๒. การตัดสิน

การตัดสินได้ตกให้ถือเกณฑ์คะแนนรวม ถ้าได้คะแนนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปนับว่าสอบไล่ได้ เว้นแต่สอบอ่านได้คะแนนรวมต่ำกว่า ๑๐ คะแนน ถือว่าสอบตก

ข้อ ๑๓. การรายงานผลของการสอบ

ให้ผู้ดำเนินการสอบรายงานผลของการสอบให้กระทรวงธรรมการทราบ ภายในเวลา ๑ เดือน หลังจากที่มีการสอบไล่สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ ๑๔. การรักษากระดาษคำตอบ

ให้รักษากระดาษคำตอบไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และห้ามมิให้ทำลายจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการศึกษาผู้ใหญ่แห่งท้องถิ่นนั้น

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๔

(ลงนาม) สินธุสงครามชัย

รัฐมนตรี

แสดงกำหนดการสอบไล่ (ภาคต้น)

ประเภท	รายการที่สอบ	เวลา	อัตรา คะแนน	หมายเหตุ
การสอบอ่าน	อ่านจากหนังสือเรียน	๑๐	๑๐	(ยากง่ายเท่า
	อ่านจากหนังสืออื่น	๑๐	๒๐	หนังสือเรียน)
การสอบเขียน	คัดลายมือ	๑๕	๑๐	(ยากง่ายเท่า
	เขียนตามคำบอก	๓๐	๒๐	หนังสือเรียน)
	เรียงความหรือแต่งจดหมาย	๓๐	๒๐	
การสอบปากเปล่า	ตอบคำถามวิชาหน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และ สุขศึกษา	๑๐	๑๐	
	ตอบคำถามเรื่องเลขคณิตในใจ			
	และมาตรา ชั่ง ตวง วัด	๑๐	๑๐	
	รวม ๗ รายการ	๑ ชม. ๕๕ นาที	๑๐๐	

ตารางสอนโรงเรียนผู้ใหญ่

ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทการศึกษาก่อนประถมศึกษา ภาคต้น

โรงเรียนผู้ใหญ่..... (.....) อำเภอ..... จังหวัด.....

(ใช้ในโรงเรียนผู้ใหญ่ประเภทสอนสืบตาหละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง)

เวลา วัน	น. ถึง น. ๓๐ นาที	น. ถึง น. ๓๐ นาที	น. ถึง น. ๓๐ นาที	น. ถึง น. ๓๐ นาที	วิชา	อัตราเวลาเรียน ในรอบสัปดาห์		คิดเป็นเวลาทั้งหมด ในรอบ ๖ เดือน
	อ่าน (๔๕ นาที)	เลขคณิต — เลขคณิตในใจ (๓๐ นาที)	เขียน แต่ง (๓๐ นาที)	วิชาอาชัพเบื้องต้น (๔๕ นาที)		ครึ่ง ชั่วโมง	นาที	
	เลขคณิต — เลขคณิตในใจ (๓๐ นาที)	เขียน แต่ง (๓๐ นาที)	วิชาอาชัพเบื้องต้น (๔๕ นาที)	คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์	อ่าน คัด เขียน แต่ง เลขคณิต เลขคณิตในใจ หน้าที่พลเมือง ภูมิ — ประวัติศาสตร์ สุขศึกษา วิชาอาชัพเบื้องต้น	๒ ๒ ๑ ๑ ๑ ๑ ๒	๑๕ — — ๓๐ ๓๐ ๑๕ ๓๐	๒๕ ชั่วโมง ๒๐ ” ๒๐ ” ๑๐ ” ๑๐ ” ๕ ” ๓๐ ”
	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	๑๐	๖	๑๒๐ ชั่วโมง

เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....

ครูใหญ่.....

.....ศึกษาริการอำเภอ.....

(หรือผู้ควบคุมองค์การ)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายกำธร สติรกุล ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๓

